

VERHALEN
met zinnige
Zinnen
van **A tot ZZ**
20 verhalen voor 2014

ms. C i g k v
a f d p q e k g h
h o y b r k g h
l u f t g h k
c h o a o v
d m i g
c a h y
t i a v g t
l m j n h d g r m n t a f m i f
r U V q a B
x z z H

heel veel zinnen
at m
R u
m q

MM

Van A tot ZZ

Inhoud

26.010 woorden, van 11 schrijvers in 20 verhalen:

Voorwoord	3
Stil zijn – Erik van Ophoven	4
Een hemels leven – Hay van den Munckhof	6
Sanne – Roely Bakker	9
Stadsboeren – Marjet Maks	10
Theo – Tom Schoonbaert	12
Oogst – Jacqueline Servais	15
Doorpakken – Erik van Ophoven	18
In het Web – Hay van den Munckhof	22
De vrouw in de spiegel – Roely Bakker	24
Literair – Willy de Vries-Kuijken	28
Onderhoud – Evelyne Gorter	29
Denkbeelden – Doortje Stam	31
Dubbel bedrog – Danitsja Roedema	32
Great Barrier Reef – Petronella Catharina	34
Hanna – Marjet Maks	38
Het schilderij – Tom Schoonbaert	41
Adrenaline en nicotine – Jacqueline Servais	44
Waarachtigheid – Erik van Ophoven	46
Bevroren tranen – Roely Bakker	48
Zes keer 120 woorden – Hay van den Munckhof	51

Voorwoord

Op dat grote mooie internet woont een schrijversgroep: Zinniger Zinnen.
www.ZinnigerZinnen.nl

Enthousiaste schrijvers die elkaar helpen, adviseren en inspireren bij het schrijven.
Ze worden daarbij ondersteund door gedreven beheerders en moderatoren, die we bij deze ook graag nog eens van harte danken voor hun inzet!

De schrijvers zijn heel verschillend, hun genres ook. Dat levert uiteenlopende verhalen op: realistisch en magisch, ontroerend en nuchter, vrolijk en verdrietig.
In dit boek zijn een aantal van die verhalen gebundeld. Geen thema, geen regels, gewoon open van A tot Z(Z).

Van iedereen die het leuk vindt om verhalen te schrijven, voor iedereen die ze graag leest!

Wil je laten weten wat je er van vindt? Of wellicht zelf ook gaan schrijven?
Dan zien we je graag op Zinniger Zinnen.

December 2013,

De Zinniger Zinnen schrijvers:

Roely Bakker
Petronella Catharina
Evelyne Gorter
Marjet Maks
Hay van den Munckhof
Erik van Ophoven
Danitsja Roedema
Tom Schoonbaert
Jacqueline Servais
Doortje Stam
Willy de Vries – Kijken

Stil zijn – Erik van Ophoven

Ze had hem drie keer gevraagd om er mee te stoppen. Drie keer, godbetere!
Maar ja, eigenwijs.

Het was zo flauw en ze was het zo spuugzat. En wat had hij zichzelf leuk gevonden. Dat hij ze allemaal zelf had bedacht, die rijmwoordjes op haar achternaam. Lutje.

Het was briljant. Vond hij. Ontzettend briljant. Hij was natuurlijk zo slim en snel en goed, dat moest hij toch echt laten zien. Zó goed dat hij met haar meegelopen was, zijn hard lachende vrienden achterlatend.

Kijk, en dan gaat het fout. Als je dan drie keer bent gewaarschuwd en meeloopt tot in de brandgang...

Ze keek hem aan. Huilde hij nou? Nee toch?

'Ben je nou aan het janken, rijmkunstenaar?'

Hij keek op. Zijn mond was al kapot. Die lippen gingen altijd snel stuk. Hij begon al te breken. Ze herkende het. Zijn boosheid was weg, elke uitdrukking was weg. Hij was moe. Terwijl hij toch niet echt hard hoefde te werken. De afgelopen twee dagen al niet. Helemaal niets hoefde hij te doen. Alleen maar opgesloten te zitten, in haar schuurtje. Gratis. Zonder verdere verplichtingen.

Ze kon hem nog maar amper verstaan. Dit was geen hele sterke.

Goh, wat had hij geschreeuwd eerst. Toen hij net bijkwam. Dat hij er uit wilde. Dat hij haar helemaal in elkaar zou slaan als hij er uit was.

'Ik wilde je net vrijlaten, maar nu breng je me toch aan het twijfelen,' had ze nog plagend gezegd.

Had hij niet eens grappig gevonden.

En toen was hij over drinken begonnen. 'Heb ik hier een kroeg, denk je?' haar standaard grapje. Zij had het leuk gevonden, hij toch niet echt. Nee, humor is het eerste dat verdroogt, dacht ze nog.

Geschreeuwd en geklaagd. Bijna een dag lang. Over drinken. Heel vaak over drinken. Over zijn bloedende hoofd. Over dat ze gek geworden was. Over honderd dingen. En ook, ja echt, dat het niet meer *grappig* was!

Nee, het was al heel lang niet meer grappig, had ze gezegd. En dat het goed was dat hij daar over begon want dat was eigenlijk de reden geweest van haar besluit. Drie jaar geleden. Het schuurtje, geluidsdicht, voor als het niet meer grappig was. Met een zitplekje voor haar, zodat ze kon kijken. Niet voor kinderen, ze was geen onmens, maar wel voor dit soort volwassenen.

Ook hij was bleek geworden.

'Heb je dit dan vaker gedaan?'

'Ja.'

'Je bent echt helemaal gek. Dus ik ben niet de eerste die hier..?'

'Nee.'

'Maar hoeveel keer... heb je?'

'Drie, met jou er bij vier.'

'Vier? Je hebt hier al vier keer...? Je bent nog gekker dan ik dacht.'

'Ja, dat zal wel. Maar jij zit toch aan de verkeerde kant van deur, niet ik.'

'En wat heb je dan met ze gedaan?'

'Wachten.'

'Wachten?'

'Ja, wachten.'

De paniek schoot vol in zijn ogen. Dit was het moment dat ze het bijna wisten.

'Waarop wachten', had hij gevraagd. Ze hoorde zijn stem, hij wist het bijna, bijna.

'Tot ze stil zijn.'

'Tot ze stil zijn?'

Kijk, ze zag zijn ogen weer wat levendiger worden. Natuurlijk, hij dacht een kans te zien. Nu zou hij het vragen. Zo zou het gaan.

Hij zou zo meteen de vraag stellen. Het antwoord krijgen.

Dan zou hij stil zijn. Best wel een tijdje. Ze zou even weggaan, adem, en dan toch weer terugkomen. Om te kijken hoe het bij hem naar binnen zou sluipen. Eerst zou hij, zoals ze dat zelf noemde, in de denkfase komen. Nadenken, niks zeggen, steeds een beetje proeven van haar boodschap. Proeven en wegen. Hoe smaakt het echt en hoe zwaar is het?

Is dit misschien toch allemaal een grote...

Sommige keken zelfs om zich heen om te zien of er camera's waren.

En dan, bij de één al na een half uurtje bij de ander duurde het wat langer, was het helemaal naar binnen geslopen. Dan waren alle afslagen naar grapjes of bangmakerij gepasseerd.

Dan zakten ze in elkaar, alsof ze letterlijk bezweken onder het gewicht van haar boodschap.

Zoals zij vroeger zo vaak thuis in elkaar gezakt was. Lichamelijk en geestelijk volledig kapot van alle pesterijen. Over haar uiterlijk. Haar kleren. Haar familie. En haar naam.

Kijk, hij ging de vraag stellen.

Met een soort vertraging kwam de vraag binnen. En terwijl zijn schorre woorden haar richting uit struikelden, hoorde ze de pestliedjes, zag ze de jouwende kinderen, voelde ze het spugen...

Ze had zijn vraag niet echt gehoord, maar wist wat hij gevraagd had.

'Totdat ze voor altijd stil zijn,' zei ze met een glimlach, terwijl ze opstond en naar buiten liep.

Ze keek nog even om. Een dag, hooguit.

Waar had ze die schop nu neergezet...?

Erik van Ophoven (1964) schrijft korte verhalen, columns en toneelstukken.

Met zijn kort verhaal 'Stil zijn' won hij de schrijfwedstrijd van Zinniger Zinnen in 2013. Zijn toneelstuk Kies is uitgegeven door De Toneelcentrale.

Erik schrijft ook onder het pseudoniem Haje M. Hoopven en maakte verschillende columns onder het pseudoniem Venhoop.

Reacties of vragen, mail vanophoven@live.nl

Een hemels leven – Hay van den Munckhof

O hemel! Hoe kon ik Roberto nu uit het oog verliezen? Voor een mens was dat een onbeduidende onachtzaamheid. Niet voor mij. Toen Michaël mij Roberto toewees, peperde hij mij onze eerste hoofdregel nog eens in. 'Angelina,' zei hij, 'zo lang je beschermeling leeft, mag je nóóit, maar dan ook nóóit je aandacht laten verslappen. Het satansgebroed slaapt nooit. Het wacht op de dag dat jij een fout maakt en straft die dan genadeloos af.'

Heel even had ik mijn aandacht op een jongen en een meisje gericht, die op een bank aan elkaar zaten te friemelen, zonder zich van iets of iemand wat aan te trekken. Wat bezielde me om mij daardoor af te laten leiden?

Er was geen tijd om daarover na te denken. In paniek flitste ik langs volle terrassen en drukke winkelpromenades, wanhopig tastend naar Roberto's aura.

Het was niet enkel mijn angst om te falen, die mij voortdreef. Als ik Roberto zag of aan hem dacht, werd ik overvallen door een warm, tintelend gevoel, een gevoel waarover daarboven nooit iemand had gerept, maar waarvan ik ook zo wel aanvoelde dat het voor mij verboden was. Maar toch, voor al het goud in het paradijs wilde ik Roberto niet verliezen...

Eindelijk, na lange bange uren, voelde ik hem weer, maar wel verbazend vaag, alsof hij in korte tijd een enorme afstand had afgelegd.

Of... ? Aan die andere mogelijkheid durfde ik niet te denken.

Op een gazon in het stadspark vond ik hen. Van schrik nam ik bijna mijn stoffelijke vorm aan. De vrouw die naast Roberto lag, zag er met haar golvende roodblonde haar engelachtig genoeg uit. Ik wist wel beter, zeker toen haar blik Roberto losliet en zich op mij richtte. Een flauwe glimlach speelde rond haar mond. Zij kon mij zien, wist dat ik haar herkende en schepte daar een satanisch genoegen in. Erger, zij had Roberto al zo in haar greep, dat ik niet meer tot hem door kon dringen.

Wat nu? Eigenlijk moest ik hier melding van gaan maken en mijn plaats afstaan aan iemand met meer ervaring. Maar dan was ik Roberto voor altijd kwijt. Dat nooit! Als ik vanaf nu geen moment meer verslaptte, maakte die duivelin misschien óók een fout...

Vooraf de nachten werden een hel. Ik durfde niet van Roberto's zijde te wijken uit angst die éne kans voorbij te laten gaan. Machteloos moest ik toezien hoe zij Roberto in bezit nam. En het ergste, Xanti - zo heette het serpent - wist dat ik toekeek en genoot op die manier dubbel van haar duivelse kunsten. Ze kronkelde op of onder Roberto's lichaam, schreeuwde het uit van genot en vergat daarbij niet om mij af en toe een triomfantelijke blik toe te werpen.

Spoedig daarna vroeg Roberto haar ten huwelijk. Zo volledig was hij in Xanti's ban, dat ik niet verbaasd was over de plek die hij koos, het stadspark waar zij elkaar ontmoet hadden.

Midden op het grasveld was een rode, met bloemen versierde boog opgericht. Terwijl ze daar onderdoor liepen, regende confetti op hen neer. Ze omhelsden elkaar en Roberto kustte Xanti. Op dat moment gebeurde iets onbestaanbaars. Xanti liet haar greep op Roberto's geest los... Helemaal vrijwillig gunde zij hem een moment zijn vrijheid. Hoe kon dat nu? Waarom nam zij het risico Roberto aan mij te verliezen? Ze wist heel goed dat ik toekeek en op een kans als deze loerde. Was ze echt zó zeker van zichzelf?

'Je bent verduiveld mooi,' hoorde ik hem in haar oor fluisteren.

'Zou je mij overal volgen?' vroeg Xanti.

'Natuurlijk.'

'Zelfs in de dood?'

'Waar je maar wilt,' zei Roberto.

Tijd om over die woorden na te denken had ik niet. Dit was misschien wel mijn laatste kans om Roberto voor de poorten van de hel weg te slepen. Gehaast tastte ik naar zijn geest. Vergeefs! Hij weigerde mij toe te laten. De hellefeeks had hem zo ver gekregen dat ze geen dwang of overreding meer nodig had! Mijn nabijheid had geen enkel effect meer op hem.

Godzijdank was ik niet zo onnozelen geweest om mijn lichamelijke vorm aan te nemen. Dan

zou ik zeker in tranen zijn uitgebarsten. Leeg en gebroken liet ik het park achter mij. Noch Roberto, noch Xanti leek het op te merken.

Pas de volgende dag drong het ten volle tot mij door hoe beroerd de zaken er voor stonden. Als ik mijn fouten toegaf en berouw toonde, zou ik misschien weer in genade aangenomen worden, maar Roberto zou ik nooit terugzien. Heel mijn eeuwige leven zou de herinnering aan zijn warme, zo nabije lichaam mij blijven kwellen.

Een dwaalengel werd ik, die wanhopig en verbitterd de wildste plannen uitbroedde. Een voor een verwierp ik die, tot ik er één overhield, met afstand het simpelste.

Zeven dagen later liepen Roberto en Xanti gearmd door een drukke winkelstraat. Xanti's oog viel op de etalage van een trendy modezaak.

'Hé,' riep ze, 'zoiets zocht ik al een eeuwigheid!'

Ze liet Roberto los en rende de straat over, net toen er een tram aankwam. Ik schoot naar voren, werd voor één tel stoffelijk en gaf Xanti een harde por in haar rug. De klap volgde onmiddellijk. Meteen zweefde ik omhoog en zag tot mijn onuitsprekelijke opluchting dat ik afdoende met Xanti's stoffelijk omhulsel had afgerekend. Roberto knielde in wanhoop bij haar gebroken lichaam neer. Onder haar hoofd vormde zich een grote plas bloed, die haar blonde krullen helrood kleurde.

'Ik zal op je wachten,' hoorde ik Xanti fluisteren. Meteen daarna braken haar ogen.

Wat bedoelde die verraderlijke helleveeg daar nu weer mee? Natuurlijk wachtte ze op Roberto. Ze moest hem opnieuw verleiden om hem alsnog op zijn helse bestemming af te leveren. Voor dat doel was zij nu eenmaal geschapen. Maar waarom moest ze dat zo nodig hardop tegen hem zeggen? Ach, wat deed het er toe? Een tweede kans zou Xanti toch niet krijgen. Voordat ze een ander lichaam vond, had ik Roberto al lang en breed terug. Dan zou ze haar nederlaag definitief moeten erkennen en op zoek gaan naar een verse prooi. Zonder Xanti's duivelse invloed zou Roberto's geest zich snel weer voor de mijne openen.

Maar Roberto's geest opende zich na die dag voor niets of niemand meer. Hij gaf zijn baan op en kwam enkel nog de deur uit om naar de slijterij te lopen.

Ik was niet meer van zijn zijde weg te slaan, ook al besepte hij dat niet langer. Met engelengeduld bleef ik elke dag opnieuw proberen om hem te bereiken, zonder resultaat. Integendeel, hoe harder ik mijn best deed, hoe hoe meer nachtmerries hij kreeg.

Ik moest iets anders bedenken. Maar wat? Toen ik Roberto tijdens een broeierige zomernacht woelend en zwetend in bed zag liggen, brak uiteindelijk het besef bij mij door dat ik moest kiezen of delen. Had het zin om nog langer de schone schijn van deugdzaamheid op te houden? Nee dus! Xanti's rechtstreekse aanpak was overduidelijk heel wat effectiever gebleken dan dat braaf, bemoederend gedoe van mij.

De eerstvolgende nacht liet ik al mijn remmingen varen. Ik nam mijn stoffelijke vorm aan en gleeed naakt langs Roberto in bed. Toen ik dan eindelijk zo dicht bij hem lag dat ik de warmte van zijn gespierde lichaam kon voelen, trilde ik van top tot teen door de ondraaglijke spanning. Ik waagde het om een hand op zijn schouder te leggen. Roberto kreunde, draaide zich om en strekte zijn armen naar mij uit. Toen hij echter mijn gezicht zag, sperde hij zijn ogen wijd open en duwde me zo hardhandig weg dat ik pardoos op de grond viel. Huilend vluchtte ik uit mijn mensenlichaam, zo overmand door pijn en verdriet dat mijn geest oploste in een peilloos diep zwart gat.

Toen de wereld om mij heen eindelijk weer tot mij doordrong, lag Roberto roerloos op bed. Zijn open ogen staarden naar het plafond. Op het nachtkastje lag een leeg pillendoosje. Een dichte mist vulde de kamer. Toen de zwaveldampen langzaam optrokken, zat Roberto gewoon rechtop. Xanti stond naakt naast zijn bed. Haar rode horentjes kleurden prachtig bij haar blonde haar.

'Weet je nog wat je mij beloofde?' vroeg ze.

'Zeker,' zei Roberto. 'Ik wilde je net gaan zoeken.'

Xanti straalde en zwiepte vol vuur met haar staart.

'Waarom heb je juist mij uitgekozen?' vroeg hij.

Xanti zweeg en liet haar staart hangen. Een frons verscheen op haar gezicht.

'Dacht je echt dat Satan ons inspraak gunt?' vroeg ze. Ze wendde haar blik af en kleurde nog roder dan ze al was. 'Nee hoor. Je werd mij gewoon toegewezen. Maar geloof mij Roberto, toen ik je voor het eerst zag, vergat ik dat direct en maakte het niets meer uit.'

Xanti nam Roberto bij de hand en leidde hem de tunnel naar de oneindigheid in. Als verlamd keek ik toe hoe zij, hun handen ineengestremd, samen in het verblindend witte licht verdwenen. Ingrijpen kon ik niet langer. Het enige waar ik me toe in staat voelde, was hen volgen, vervuld van afgrijzen en op eerbiedige afstand.

Op het eind van de tunnel kwamen ze bij de splitsing, waarvan de ene tak naar het eeuwige licht en de andere naar het helse vuur leidde. Daar gebeurde het ondenkbare. In plaats van direct de voor Roberto fatale tak te kiezen, stond Xanti abrupt stil en omhelsde hem onstuimig. Eensklaps begreep ik het duivelse dilemma waarmee zij al die tijd geworsteld moest hebben. Voor eeuwig wilde zij hem bij zich hebben, maar ze wist ook welke prijs Roberto daarvoor zou moeten betalen.

Ik werd overvallen door een diep gevoel van schaamte. Zelf had ik totaal niet aan de mogelijkheid gedacht dat een duivelin dit soort gevoelens kon koesteren, zo volkomen was ik beheerst door mijn nogal onhemelse verlangen om Roberto voor mij alleen te hebben.

'Wat is de weg naar de hemelpoort?' vroeg Roberto simpelweg.

Eén tel keek Xanti naar links. Dat was genoeg. Roberto greep haar staart, liet niet meer los en sleurde haar die kant uit. Eventjes sribbelde Xanti tegen, maar zo te zien was dat enkel voor de vorm. Van stomme verbazing vergat ik bijna hen te volgen.

'Je kunt nu wel zeggen dat jij voor die duivelin instaat,' hoorde ik Petrus mopperen, 'maar weet jij ook wie er voor op kan draaien als zij hier straks problemen veroorzaakt?' De doffe wanhoop in Roberto's ogen moet hem vermurwd hebben.

'Vooruit dan maar,' zei hij na een moment van aarzeling, 'loop snel door. Maar hang dit asjeblijft niet aan de grote klok. Voordat je het weet, lopen ze hier morgen de poort plat.'

Toen de twee goed en wel binnen waren, wendde Petrus zich tot mij. 'Knap werk Angelina,' zei hij. 'Die jongen de hemel binnenleiden zal voor jou niet zo'n probleem geweest zijn, maar hoe heb je háár in 's hemelsnaam zo ver gekregen?'

Ik was te lamgeslagen om antwoord te geven. Xanti had haar eeuwigdurende verbintenis met Roberto meer dan verdiend. Voor mij was dit het einde. Eigenlijk moest ik mij bij Michaël gaan melden, maar dat kon ik nog niet opbrengen. Als verdoofd liep ik door de tunnel terug.

Bij de splitsing flitste een gedachte door mijn hoofd, die mij als door een vuurschicht getroffen stil deed staan. Michaël zou mij zo goed als zeker verbannen naar het vagevuur. Een herkansing zou ik nooit meer krijgen. Kortom, ik had niets meer te verliezen.

Het idee, dat in mijn hoofd vaste vorm aannam, leek waanzinnig, maar hoe ik het ook wendde of keerde, het was mijn enige kans op een nieuwe opdracht. Als mijn plan slaagde, zou ik, net als Xanti, minstens één man daar beneden een hemels leven gaan bezorgen...

Resoluut liep ik die andere tak in, zonder acht te slaan op de toenemende hitte.

Hay van den Munckhof (1949) www.hayvandenmunckhof.wordpress.com

Rond 2005 begon ik met schrijven, eerst vooral in fantastische sferen, daarna in meerdere genres, van erg kort tot redelijk lang en afwisselend voor jeugd (vanaf zo'n tien jaar) en volwassenen.

Publicaties: Een prehistorisch kinderboek (een 'Vlaams Filmpje' bij het Belgische Averbode) en een zestiental zeer uiteenlopende verhalen in bundels en tijdschriften.

Plannen: Gewoon zo doorgaan en ook eens 'iets langers' publiceren. Ik werk nu aan twee YA-boeken, een in de afrondfase, een ander in de prille beginfase.

Ook nog: Jureren bij de fantasyverhalenwedstrijd Fantastels en af en een kort stukje plaatsen op de websites van 120W en Literair Werk.

Sanne – Roely Bakker

Het is benauwd in de kamer, de stank van verschroeid textiel vult het vertrek. Sanne heeft het deurtje van de allesbrander openstaan. Eén voor één gaan zijn mooie zijden overhemden het vuur in. Het zacht blauwe dat ze samen in Engeland kochten, het crème kleurige dat zij hem voor zijn verjaardag heeft gegeven. Weg ermee. De vlammen likken gretig aan de mouwen. Even een fel laaiend vuurtje, dan is het weg. Niets meer van over. Net als haar huwelijk. Ook niets van over. Johan heeft nu Wieneke. Eens haar beste vriendin. Niet aan denken, volgende hemd. Wanneer de hemden op zijn, begint ze aan zijn ondergoed.

Hoort ze nu de voordeur, gestommel in de gang? Dat moet Johan zijn, die heeft de sleutel nog. Snel slaat ze het deurtje dicht. Verhip, dat is gloeiend heet. Terwijl ze over haar vingers blaast, zet ze de wasmand achter de bank, uit het zicht. Wanneer Johan de kamer binnen wil stappen, doet Sanne net de tuindeuren open. Op de drempel blijft hij staan.

'Waar ben jij in vredesnaam mee bezig? Het lijkt hier wel een oven en dan die stank. Ben je niet goed bij je hoofd om midden in de zomer de kachel op te stoken?' Hij kijkt naar haar met een gezicht als een donderwolk. Ze wordt wat bang van hem. Sanne meid, denkt ze, verzin een list, je kon altijd goed fantaseren. Nu, doe je best.

'Uh, ik laat de kachel schoon branden.' Ze is trots dat ze het zo kalm kan zeggen.

'De kachel schoon branden?' Ze hoort de achterdocht in zijn stem.

'Ja. Dat moet zo eens in de drie, vier jaar. Wist je dat niet? Het hangt er natuurlijk vanaf hoe vaak je de kachel gebruikt. Wat stinkt dat spul, hè? Ik dacht, ik ben toch alleen in huis, laat ik het direct doen. Het is mooi weer, ik ga zo buiten zitten. Met de deur en de ramen tegenover elkaar open, is die stank zo verdwenen. Je moet er toch niet aan denken dat je dit in de winter zou doen, wanneer je de boel niet open kunt gooien? Maar wat kom jij eigenlijk doen? Hoef je niet naar je werk?'

'Ik kom wat kleren halen. Ik heb bij Wieneke wel het één en ander liggen, maar nog geen nette broeken, colberts en overhemden. Met dit warme weer wil ik niet de hele week in het zelfde pak lopen.'

'Dat komt mooi uit, ik heb je kleren al ingepakt. Loop maar mee naar boven, dan zetten we jouw garderobe meteen in de auto.' Ze loopt voor hem uit de trap op. Boven staat hij even te kijken. 'Heb je mijn goeie goed in vuilniszakken gestopt?' foetert hij.

'Ja, hoor eens even. Ik was ontzettend kwaad toen ik hoorde dat Wieneke van jou zal krijgen wat ik altijd al wilde. Een kind. Ik moest iets doen. Ik heb de kast leeggehaald. Nu kom op, ieder twee.' Ze pakt de grote, zwarte zakken op die behoorlijk zwaar zijn. Ze wil zich niet laten kennen en draagt ze naar beneden. Hij moppert maar komt toch achter haar aan. Bij de auto vraagt hij: 'Hoe weet ik nu wat waar inzit?'

'Wat dacht je? Dat ik ze gestickerd had? Je keert ze maar om, dan zie je het vanzelf. Even uithangen of de strijkbout erover. Klaar.'

Ze voelt dat hij haar nakijkt als ze met kaarsrechte rug over het paadje naar de voordeur loopt. Ik moet snel het slot vervangen, denkt ze, terwijl de tranen over haar wangen lopen. Wanneer hij straks de tweepersoons dekbedden, de afgedragen pyjama's en zijn oude winterjassen vindt, begrijpt hij vast waarmee ik de kachel heb schoon gebrand.

Roely Bakker (1944) schrijft veelal in de streektaal *Stellingwarfs*. Samen met haar kleindochter Renée won ze de *Stellingwarver schrieveri'jepries* (2009)

Op haar naam staan twee bundels met korte verhalen en gedichten.

-*Zuver nuver/Nuver zuver, een omkeerboekje* (2006)

-*Verzin-* (2011)

De eenakter 'Vri'jeri'je' (2006)

Werk van Roely Bakker in samenwerking met kunstenaars en fotografen was te vinden op de exposities;

Taal en beeld (2010); *Caleidoscoop* (2011); *Open Stal* (2012)

Nederlands talige verhalen en gedichten werden opgenomen in diverse bundels en tijdschriften.

Stadsboeren – Marjet Maks

Ik parkeer mijn Prius in de voortuin van onze stadsboerderij op IJland. Een moderne eengezinswoning met vijf slaapkamers verdeeld over drie verdiepingen, die geen kinderen maar een koe, drie geiten, een toompje kippen en ons varken Sjwein herbergt. Mijn vrouw en ik, hoogopgeleide tweeverdieners, kochten dit huis vorig jaar. Hoewel slechts drie jaar oud, was het uitgewoond door een kinderrijk gezin dat door de crisis noodgedwongen naar een kleiner huis had moeten verkassen. De haveloze staat maakte ons niets uit. Het paste bij de nieuwe levensstijl die we ambieerden. We wilden een verschil gaan maken. Ons witlederen bankstel verhuisde naar de kringloopwinkel en het plasmascherm ging dienst doen als legbatterij in het kippenhok.

Snel kleeft ik me om. Deze week sta ik er alleen voor, want mijn vrouw woont een congres bij over crisiseconomie in Hong Kong. Mijn donkerblauwe maatpak met krijtstreepje, onontbeerlijke dracht voor een gevierd advocaat, vervang ik voor mijn boerenkiel.

Straks Berndien melken, de koe in de keuken. De geiten moeten van zolder gehaald en naar buiten. Ik zie dat de kippen weer op ons bed zitten. Twee zijn er aan het broeden op ons eidereendendonzendekbed. Nog uit ons vorig leven, nu zou ik zo iets dieronvriendelijks niet meer aanschaffen. Ik geef mijn Barnevelders geen ongelijk. Het dekbed heeft iets zachts en vertrouwds. Bovendien is het voor mij gemakkelijk eieren rapen. Het eerste wat ik 's morgens doe, want reken maar dat ik vroeg wakker ben met die haan op mijn nachtkastje.

Eerst ga ik Sjwein uitlaten op de composthoop in het stadspark. Jan struint door de brandnetels met een rieten mand op zijn rug. Hij was ooit sterrenkok, maar heeft het horecawezen verlaten, nu werkt hij als thuis kok in zijn eigen huiskamerrestaurant. 'Hoi, Dennis, mag ik zo pruimen bij je plukken voor het toetje?' vraagt hij.

'Natuurlijk, ga je gang.'

'Kom je vanavond eten? Er staan Chinese wolhandkrabben uit het IJ op het menu, met een bouillon van trostomaatjes uit de tuin van Ineke en blauwe aardappelen van Gerrit.'

'Graag, lekker. Ik zal eieren meenemen en verse melk van Berndien.'

Ruilen doen we vaak, Gerrit en Ineke zullen ook wel bij Jan zitten. Gezellig. Met Ineke kun je goed praten, ze is hoogleraar in de wijsbegeerte en heeft een volwaardige moestuin, waarin iedereen graag bietjes, wortels en uien oogst, natuurlijk tegen inleveren van zelfgebreide truien of een poetsbeurt van haar keuken. Met veel genoeg schenk ik haar mijn zuivelproducten.

Gerrit is van huisuit boerenzoon. Hij zette het aardappelbedrijf van zijn vader in de Noordoostpolder voort, maar nu woont ook hij in de stad. Als aardappelboer. Zit meer toekomst in. Clevere jongen, die Gerrit. Hij heeft ook een leuke vrouw gevonden.

Er komen op IJland steeds meer stadsboeren in deeltijd wonen. Is een gouden greep onder de rook van Amsterdam.

Hier en daar hebben we wat gewijzigd in de infrastructuur van de wijk, niet veel hoor. Vooral veel parkeerplaatsen zijn opgedoekt: immers, de meeste mensen poolencar. 's Morgens neem ik drie mensen mee in mijn Prius naar het station en van daar gaan we verder met het openbaar vervoer.

Het stadspark hebben we wel behoorlijk getransformeerd. Dat was aangelegd door een team van landschapsarchitecten: een heusch designpark. We hebben de dure meegeleverde beheersplannen verscheurd en het park laten verwilderen.

Jan plukt er brandnetels, wilde rucola en zevenblad voor zijn topgerecht. Sjweinvindt er truffels. Op de gezamenlijke composthoop gooit iedereen zijn organisch afval. Regelmatig halen mensen er een kruiwagentje compost. Geen probleem, we doen hier alles samen.

Papier, glas en blik recycleren we en plastic komt er niet meer in. Plastic is sowieso te duur geworden, door de fors gestegen olieprijsen. Kranten en tijdschriften lezen we gezamenlijk, we delen de abonnementen. Als ik tijd heb lees ik via mijn e-reader een boek, spaart weer een boom.

Vanwege ons ingenieus uitgedokterde systeem van hergebruik komt de vuilnisophaaldienst niet meer in onze wijk.

'Jullie zijn niet de moeite,' liet de gemeente ons in een schrijven weten. Dat we worden overgeslagen, vinden we best. Het scheelt een slok op een borrel in de gemeentebelasting, al heb ik daar juridisch voor moeten vechten. Net als voor de bijdrage in de energiekosten. In IJland zijn de straatlantaarns 's nachts uit. Ze floepen aan op beweging. Als iemand een hele straat in lichterlaaie wil zetten, kan hij inbellen via zijn mobiel en met een code de lantaarns aandoen voor een bepaalde tijd.

Ik ben liever boer, maar verdien als deeltijd advocaat genoeg geld, dat ik zelf niet nodig heb. Morgen moet ik een zwartwerker verdedigen die geld wilde witwassen. Dan heb ik wel een loyaliteitsprobleem, want zwartwerken en witwassen zijn uit den boze. Er staan zware straffen op.

In mijn vrije tijd financier en help ik duurzame bedrijven op te starten. Dat doen allerlei EUF's. Zo noemen ze ons: Educated Urban Farmers.

Wij hebben een totaal andere benadering van geld. Geld is een vreemd fenomeen geworden. Verrassend, hoe snel die transitie is gegaan. Geld stinkt. Dat wil je niet meer in je portemonnee hebben. Mensen met geld zijn losers. Het zijn nu juist dehave-nots die alles hebben. Zij die ongehaast plezier beleven aan hun leven zijn de winners. Maar, dat moet ik zeggen, ze dragen heel bewust hun steentje bij en werken keihard samen aan een betere wereld.

Ik jaag Sjwein de zitkamer in en ga Berndien melken. Heerlijk, een moment voor mezelf, ik masseer haar zachte uiers tussen mijn vingers. Haar geurige, warme melk spuit de emmer in; mijn slaap rust tegen haar flank. Buiten, in de achtertuin, staat Jan pruimen te plukken. De boom wordt goed gemest door de uitwerpselen van Berndien, de geiten, kippen en Sjwein. Mijn pruimen zijn als eieren zo groot. Moet ook, want anders geeft Jan me niet behoorlijk te eten. Want reken maar dat die ruilhandel bikkelhard is. Bij ons is het: voor wat, hoort wat, anders kom je er niet in. Happytalisme noemen we dat.

Marjet Maks woont met man en drie honden sinds 2000 in Andalusië in Spanje, waar ze een bed & breakfast drijft en romans en korte verhalen schrijft. In de zomer van 2013 verscheen bij uitgeverij PMA haar debuut 'De zucht van de Moor', een historische roman die zich deels in het heden en in Andalusië afspeelt.

Website: <http://www.schrijfmaks.raya.org/index.html>

Blog: <http://schrijfmaks.wordpress.com/>

Facebook: <https://www.facebook.com/ZuchtVanDeMoor?ref=hl>

Theo – Tom Schoonbaert

Daar lag je dan. Je zwarte haar, rijkelijk doorspekt met grijs, was dof. Niet verwonderlijk, je lag op sterven. Lang zou het niet meer duren, volgens de dierenarts en die kon het weten, toch? Euthanasie doet hij regelmatig. Ik niet. Alles wat ik kon doen, was er bij zijn. Nog een laatste keer troost bieden, al stelde dat niets voor. Je blauwe ogen staarden me aan en na een laatste, verrassend krachtige "miauw" stierf je. Er sprongen tranen in mijn ogen, iedereen die me toen zag, zou gedacht hebben dat ik je graag mocht. Hilarisch, vind je niet?

De eerste keer dat ik je zag, lag je spinnend op de boezem van Sandra. Het was haat op het eerste gezicht, wederzijds. Je hoorde me binnenkomen, keek op en de haren in je nek kwamen overeind. Toen, nog altijd spinnend, nu luider zelfs, kneedde je met je kleine pootjes in de borsten van mijn vriendin en knipoogde je naar me. Ik had op dat moment geen idee hoe achterbaks en gemeen je kon zijn. Hoe kon ik ook, al wat ik zag was een klein bolletje wol dat op mijn favoriete plek lag te slapen.

'Kijk eens hoe schattig?' zei Sandra. 'Hij heet Theo.'

'We hadden toch afgesproken om geen huisdieren te nemen?' zei ik, al wist ik dat het geen verschil zou maken. 'En dan nog een kat. Ik haat die beesten!'

'Arme poes,' kirde ze, terwijl ze het dier oppakte en voor mijn gezicht hield. 'Zeg eens dag aan papa.'

Je stopte met spinnen, je blauwe ogen werden kleine spleetjes. Net toen ik mijn hand uitstak om je te strelen, te aanvaarden als een onvermijdelijk kwaad, haalde je uit. Ik bloedde en vloekte, Sandra gilde. En jij? Jij begon weer te spinnen.

Dat was het openingssalvo. De oorlog was begonnen en ik had al verloren, maar besepte het nog niet.

Elke avond lag je bij Sandra. Zolang je nog klein was op haar boezem, later op haar schoot. En altijd met één oog op mij gericht, klaar om uit te halen zodra ik te dichtbij kwam, zodra ik je territorium, die heerlijke boezem van Sandra, bedreigde. Ik werd een buitenstaander in mijn eigen huis, verjaagd door een rotbeest dat alleen maar at en sliep, at en sliep, met korte onderbrekingen om naar de kattenbak te gaan en om me aan te vallen, soms tegelijkertijd. Die schop had je dus meer dan verdiend. Er is een grens aan wat een man kan verdragen en die dag was het zover. Ik had mijn trainingspak aan, klaar om te joggen. Mijn schoenen stonden naast de trap aan de voordeur, zoals altijd, wat Sandra er ook van zei. Ik herinner me nog altijd het warme gevoel toen ik mijn linkervoet in mijn schoen stak, de weeë geur toen ik ongelovig naar de kots op mijn sok aan het staren was. Het kon een ongeluk zijn, hield ik mezelf voor. Natuurlijk wel. Behalve dat, toen ik opkeek, jij daar zat, drie meter van me. Weer aan het spinnen. Altijd dat klotespinnen. Rotbeest! Dus sprong ik op en joeg je door het huis. Sandra, gewaarschuwd door mijn getier en jouw gekrijs, volgde stomverbaasd de sporen van kattenkots die door de woonkamer (parket, duurde even voor de vlekken en geur weg waren) en de keuken liepen. Toen ik je bijna te pakken had, gilde ze dat ik je met rust moest laten. En dat zou ik gedaan hebben, echt waar, als je toen niet spinnend naar Sandra was gelopen. Ach, zo hard heb ik je niet geschopt, nauwelijks geschampt. Dat kostte me twee weken slaapkamerverbod. Het was het waard, dacht ik toen toch. Zo ging het een tijdje. Jij deed je ding, ik werd boos en Sandra probeerde de brokken te lijmen. Ik begon er plezier in te krijgen en jij ook. Alleen Sandra niet, iets wat ik te laat besepte.

Laat ik eerlijk zijn, de relatie tussen Sandra en mij was al een tijdje doodgebloed. Dat besef ik nu wel. Ik vermoed dat ze je daarom in huis had gehaald. Zelf wilde ze geen kinderen, dus nam ze maar een kat. Het hielp niet, zoiets lukt vrijwel nooit. De dag dat je vier werd, pakte ze haar spulletjes en ging ze weg. Een echte verrassing was het niet, de afstand tussen ons was te groot geworden. Wat wel verrassend was, voor ons beiden, was dat ze jou bij mij liet. Haar nieuwe vriend had een hond, moest niets hebben van katten. Ik ook niet, maar dat maakte haar niets uit. De eerste dagen liep je nog hoopvol rond, rustig wachtend aan de deur op haar gebruikelijke uur. Na een maand drong het tot je door: ze kwam niet meer terug. Je hebt getreurd en een hele tijd liet je me met

rust. Zelf had ik dat niet onmiddellijk opgemerkt. Ik was te druk bezig met zelfbeklag. Waarom liet ze me in de steek? Alles liep toch goed tussen ons? De seks was niet meer zoals vroeger, toegegeven, maar was dat niet normaal na al die jaren? Lag het aan mij? (toen dacht ik van niet, nu twijfel ik.) Ik zou alles voor haar gedaan hebben. Waarom? Waarom? Waarom?

Sorry, Theo, ik laat me een beetje gaan. Net als toen.

Mijn anker was weggeslagen. Zonder dat ik het besepte, doolde ik rond. Vrienden en familie probeerden te helpen, maar konden niet bieden wat ik echt nodig had. De ene vrouw na de andere kwam langs om de leegte te vullen. Dat peilloze gat in mijn hart waar geen one night stand tegen opgewassen was. Jij onderging het schijnbaar stoïcijns en zocht bij geen van die vrouwen toenadering. Jij was de observator van mijn lijden, mijn zoektocht. En uiteindelijk, gedeeltelijk toch, ook mijn redding.

Tien maanden later belde Sandra. Ze had van een vriendin gehoord hoe het met me was en wilde praten. Schuldgevoel? Geen idee, het interesseerde me ook niet echt. Ze kwam terug, al was het maar voor even, en dat was het enige wat telde. Het appartement had ik snel opgeruimd. Ik probeerde je zelfs te kammen, God weet waarom. Het litteken ervan heb ik nog altijd. Toen ze binnenkwam, leek het alsof er niets gebeurd was. Die maanden betekenden niets meer, snel vergeten toen ik haar wang kustte en haar geur na al die tijd weer opsnoof, die voluptueuze boezem tegen me voelde. Ze bekeek me alsof ik een vreemde was, iemand waarmee ze opgezadeld was op een feestje en met wie ze moest praten. Het gesprek verliep stroef. Na de eerste euforie zakte mijn enthousiasme weer weg, want het was overduidelijk dat ze geen intentie had om terug te keren. Die bolle buik was een teken natuurlijk, maar ook haar afstandelijke houding, koele toon en een vage walging in haar blik.

'Zwanger?' vroeg ik uiteindelijk.

'Ja. Valt het op?' antwoordde Sandra.

'Een beetje,' zei ik. 'Wanneer is de bevalling?'

'Nog een maand,' zei ze.

'Dat is leuk. Leuk om te weten dat je dan toch kinderen wilt, alleen niet met mij.' Een beetje agressief, ik geef het toe, maar op dat moment wilde ik alleen maar uithalen, haar zien huilen.

'Doe niet zo zielig, Jan.'

'Waarom ben je hier?' vroeg ik.

'Theo,' antwoordde ze.

'Wat is er met Theo?'

'Ik kom mijn kat halen.'

'Vergeet het maar!' Het antwoord kwam automatisch. Jij was mijn laatste link met haar en ik wilde die niet opgeven. Nooit!

'Het is mijn kat, Jan. Ik neem hem mee. Wat interesseert het jou? Je haat Theo, altijd al.'

Jij zat ondertussen naast de tafel, een beetje onzeker te kijken naar Sandra. Je oren spitsten zich naar haar toe toen ze je naam noemde, maar toch bleef je zitten.

'Dan had je hem maar meteen mee moeten nemen,' zei ik. Ik voelde een nieuwe emotie door mijn lichaam vloeien. Na al die maanden van verlangen kwam nu afkeer.

'Het kon toen niet,' zei Sandra. 'Maar nu neem ik hem mee en jij gaat me niet tegenhouden!' Ze stond op en liep naar je toe, haar armen uitgestrekt.

Toen Sandra je wilde oppakken, legde je je oren plat en blies naar haar. Stomverbaasd wilde ze je strelen, je achter je oren krabben, zoals je dat graag had. Deze keer haalde je naar haar uit. Sandra keek me aan, met tranen in haar ogen. Zonder nog iets te zeggen, ging ze weg.

Ik geloofde mijn ogen niet. Wat er net gebeurd was, ja, dat was onmogelijk. Dit was je kans om van me af te zijn. En toch zat jij nog altijd naast de tafel. Je staart zwiepte heen en weer, maar je was snel weer gekalmeerd. Toen liep je naar de tweezit, sprong erop en ging naast me liggen. Al spinnend.

Pas toen drong het tot me door dat je voor mij had gekozen. Sandra had jou evengoed gekwetst door je achter te laten en blijkbaar kon je haar dat niet vergeven. Een

kattenhart is niet hetzelfde als dat van een mens, maar het kan ook gebroken worden. Voor het eerst streelde ik je zachtjes over je hoofd. Heel even zag ik je terugdeinzen, (oude gewoontes, die zijn moeilijk af te schudden) maar uiteindelijk gaf je toe. Het was een geruststellend gevoel, een klein, warm lichaam dat naast me lag, in volledig vertrouwen.

Natuurlijk was hierna niet alles rozengeur en maneschijn. Je bleef nog altijd het bloed onder mijn nagels halen en ik vloekte elke keer weer. Toch was het anders, speelser. Alsof je nu en dan toch nog moest bewijzen dat jij de baas was, maar dan liefdevol.

Alles is eindig, dat weet jij beter dan ik, Theo. Nu je de laatste stap in je leven gezet hebt, blijf ik alleen achter. Niet helemaal alleen natuurlijk, maar je begrijpt wel wat ik bedoel. Naar het schijnt is schrijven therapeutisch. Daar ben ik mee begonnen nadat Sandra voor de laatste keer is weggegaan. Maar deze keer is het niet genoeg. Voorlezen maakt alles echter, alhoewel ik weet dat je toch niet luistert, heb je ook nooit gedaan. Het ga je goed, rotbeest. Misschien tot ooit.

Tom Schoonbaert, 38 jaar oud, woonachtig te Wuustwezel. Oorspronkelijk van Brugge, een invloed die taaltechnisch helaas zeer sterk is. Twee jaar geleden begonnen met echt schrijven, niet alleen maar denken over verhalen, maar ze ook op papier zetten. Overmoedig genoeg om onmiddellijk aan een roman te beginnen, dat duurde twee maanden en dan gelukkig de overstap gemaakt naar kortverhalen. Hoofdzakelijk science fiction en horror, maar nu en dan ook iets meer algemeen. Bijna alle verhalen dienen voor wedstrijden, met wisselend succes, het jurycommentaar is altijd welkom. Het schrijven blijft een leerproces, met hopelijk ooit een eigen uitgave.

Oogst – Jacqueline Servais

Het zomergraan rijpt stroblond op het veld, gewiegd door de zomerbries. De halmenharen grijpen elkaar stevig vast als in een wals. Zo gaan ze arm in arm door het zomerleven heen. Het graan is klaar om geoogst te worden.

De hete zon schroeit de toch al droge aarde in nog diepere schaduwkloven. De aardbarsten werpen kleine droge kleikluiten omhoog waarin kleurig onkruid groeit dat een vettere oogst belooft; klaprozen. Daarnaast staan onschuldige, blauwe korenbloemen vergezeld door echte kamille en valeriaan. De witte blaadjes met het gele hartje van de ontstekingsremmers, kleuren prachtig bij het rood en blauw. Een gedeelte van het veld staat bezaaid met de prachtigste veldboeketten waarin de tere roséwitte schermbloemen van de natuurlijke rustgevers voor de nodige vulling zorgen. Voor de artistieke vormgeving staan er genoeg korenaren die het boeket van uitschietende punten voorziet.

In dit stukje natuur is het stil, op het insectengezoem en het zachtjes ruisen van de korenhalmen na. Het naïeve meisjesachtige blond is bovengronds te zien, ondergronds zitten hun worteltenen aan elkaar verbonden.

De donkerrode waarschuwingskleur van de klaprozen, staat dreigend naast de bleekgele onschuld. Het kwaad en het vruchtbare, slechts gescheiden door de aardoppervlakte. Nog betekent het geen dreiging.

Zodra de groene zaaddozen rijp zijn en de rode rozenblaadjes met zwarte harten zijn afgevallen door een milde zomerbries, staan de potentieel giftige dozen zichtbaar naakt in de schepping. Die onnadenkende bries, de natuurlijke bevruchtingsbron die plaatselijk de aarde rood kleurt met giftige tranen.

De graanoogst belooft rijk te worden, ondanks het onkruid dat er tussen staat. De rijpe aren staan bol en buigen de stengels door hun zwaartekracht met een sierlijke, verlegen glimlach naar beneden.

Nog voordat de giftige groene dozen geoogst kunnen worden, worden de stengels met wortel en stek uitgetrokken tijdens de graanoogst, het gif is nog niet rijp genoeg om kwaad aan te richten. Het wordt vernietigd zonder sporen na te laten.

Ach, het eeuwige kwaad, hand in hand met het broodnodige naïeve zoals de jongeren het leven in een wereldstad zien. Daar ontdekt de jeugd het leven, ze leren het verschil tussen goed en kwaad. Ze ervaren zich beter niet mee te laten deinen op de golven van de wind, de golven van de liefde die zo verraderlijk kan zijn. De confrontatie van jeugdige liefdes in volwassen liefdesverdriet, komt meestal onvoorbereid. Men ziet de mensheid in al zijn facetten; en men begrijpt. Ze huilen hete tranen die de aarde kleuren, de onzichtbare zouten conserveren de herinnering aan de ervaringen.

De ervaring wordt opgeslagen in het geheugen, voorgoed opgeslagen in de genen en het naïeve meisje is niet meer zo spontaan na haar eerste liefdestranen. Behoedzaamheid, het eerste dat ze leert in de grote stad, de stad waar ze naar verlangde als boerendochter uit een dorp. Het dorp van haar geboorte, de natuur op de akkers waar haar thuis is.

Daar op het veld waar ze hielp met het oogsten en ze in de pauzes rustte tussen de volwassenen, in de schaduw van een boom. Om daarna verder te werken totdat de zon onderging en ze thuis op de boerderij haar eten kreeg voorgezet door haar liefdevolle moeder.

Toch, iets in haar maakte haar dorstig en nieuwsgierig en haar moeder liet haar gaan in de hoop dat ze genoeg had geleerd op de boerderij. Genoeg had gezien van de natuur die ervoor zorgde dat kalveren of lammeren daar het logische gevolg van waren.

De lieve moeder hoopte dat de dochter het verband zag, het verschil zag tussen het dierendekken en het menselijke paren. Niet dat het hardop gezegd was, o nee, zeker niet, maar aangeduid wel. En gezien ook.

Er werd alleen gezinspeeld op, maar het meisje had het niet begrepen, ze had de natuurwetten niet gezien, gemerkt of gevoeld bij zichzelf. Jawel, haar maandelijkse rit

had ze gemerkt, ze wist wat het betekende maar ze begreep verder niets en totaal onwetend vertrok ze naar de stad. Om te studeren. Om te leven.

Een ervaren jongen had het met minachting en superioriteit snel gezien; een naïeveling uit een dorp. Hij liet haar verliefd worden, de blonde boerendochter op de zuidelijk, donkere jongen van de Middellandse Zeekust. Zijn krullende zwarte haar en de prachtige witte tandenrij, die bij een glimlach tevoorschijn kwam, hadden haar aangetrokken. Ze trapte in zijn spelletje, nog zo goudglanzend eerlijk en goedgegelovig. Hand in hand verstrengeld liepen ze in de zwoele zomernacht in het maanlicht langs het romantische geluid van een kabbelend meer. Het park in, waar niemand alleen kwam. Alleen paartjes die in het donkere excuus van de nacht hun tenen in elkaar verstrengelden en hun biologische lusten lieten varen in de zachte zomerbries.

Ze kreeg onbekende, maar prettige gevoelens die haar niet verontrustten, ze werd steeds nieuwsgieriger naar dit onbekende. En hij, hij profiteerde ervan. Had zette haar eerst zachtjes onder druk, steeds verder aandringend. Totdat hij haar vasthad en zich vergreep aan de onschuld die haar nu beangstigde.

Die angst, die godvergeten angst, het belette hem niet en ze kon niet anders, ze moest hem toelaten. Hij ging zijn gang. In één klap was haar onschuld verdwenen, haar maagdelijkheid was de prijs.

Nooit meer open naar moeder. Nu begreep ze het dekken van vee. Ze begreep waar ze zelf vandaan kwam. Ze geloofde het niet. Deden haar ouders dat met elkaar? Hoe konden ze. Ze bekeek hen nu met andere ogen, maar durfde geen uitleg te vragen. Ze zou het moeten uitleggen. Het geheim van het leven, het geheim van de voortplanting, het geheim van; ja van wat, van liefde?

Onschuldige echte liefde, bestond die? Waar vond ze die dan? Zij hoefde niet meer. Ze hoefde geen jongen meer als het zo moest. Het deed pijn, lichamelijk en geestelijk, ze stond onder invloed van hem die ze niet wilde. Ze moest van hem af, maar hoe.

Ze merkte dat sommigen haar vreemd aankeken.

Ze merkte dat gesprekken stokten als ze in de buurt kwam.

Ze hoorde mensen zeggen:

'Ja, jij doet alleen of je onschuldig bent. Alsof ja, dat heb je goed gedaan. Hoeveel heb je er al versleten? Hoeveel?'

Met ogen vol onbegrip zag ze de minachting in de ogen van anderen. Ze wist dat ze geen onbeschreven blad van de natuur meer was, ze minachtte zichzelf.

Weg, ze wilde weg. Terug, ze wilde terug naar haar moeder, naar het eerlijke boerenleven. Leven, puur leven in de natuur. Ze had genoeg geleerd van het leven in de stad, meer dan genoeg.

Haar ochtendmisselijkheid duurde tot 's avonds, toch wilde ze op de colleges verschijnen, ze kon niet. Ze werd ziek, ze wilde naar huis. Maar haar moeder dan? En haar vader, die zo trots was op haar, hoe zou hij reageren? Ze dorst niet, ze bleef hier en ze deed wat de natuur van haar eiste: ze bleef op de colleges verschijnen. Totdat het zichtbaar was.

Nu kon ze geen colleges meer volgen, ze verstopte haar uitdijende lichaam in wijde kleding. Een vriendin van de universiteit bezocht haar. Ze zag en begreep. Zij wist geen andere raad dan: 'Ga naar een huis voor ongehuwde moeders totdat het kind is geboren. Ga er op tijd heen, je wordt geholpen als je geen andere weg weet.'

'Maar het kind, waar moet mijn kind naar toe? Moet ik het afstaan? Dat wil ik niet, ik houd van dit kind, het is van mij. Als het geboren is, ga ik wel naar huis, naar de boerderij, naar mijn moeder. Ze helpt me, ik weet het zeker. Maar nu nog niet, dat kan ik mijn ouders niet aandoen.'

Ze vertrok naar een klooster, naar stilte en rust, naar verzorging en begrip.

Daar komt haar stadsoogst en levensles ter wereld. Na een zuiverende rustperiode van een week moet ze vertrekken, ze gaat met haar blonde dochter naar huis. Ze houdt, ondanks de oorsprong en ervaring, van haar kind en ze zoogt haar, het kind is gezond en dat is het belangrijkste natuurgeschenk en universitaire les die ze heeft.

Haar moeder ziet haar komen, van schrik en ongeloof een hand voor haar mond slaand nadat ze een kruisteken over haar borst heeft geslagen. 'Mijn God, waar komt ze nu mee aanzetten? Man, kom snel, kom kijken naar onze dochter,' roept ze schallend over het erf.

Haar man komt vanonder een koeienlijf tevoorschijn waar hij de melkemmer van schrik en in zijn haast nog omver schopt. Zij aan zij, de vingers in elkaar verstrengeld wachten ze totdat dochterlief, aarzelend op hen toe stapt:

'Mama, papa, ik moest zonodig naar de stad. Weg uit de natuur mijn ondergang tegemoet, ik wist niet beter. Nu heb ik geleerd, maar niet wat onze bedoeling was. Het kwaad lag verstopt in het bos, in een park op de aarde. Mag ik thuiskomen met mijn ervaring?

Ik heb genoeg geleerd van de stad. Dit is het certificaat van mijn groeiproces aan de universiteit van het leven. Het is jullie kleindochter, willen jullie haar accepteren als jullie mij kunt aanvaarden? Heb haar lief zoals ik haar liefheb ondanks alles. Ik kan niet meer gezuiverd, maar mag mijn dochter haar pure kansen krijgen, hier op de boerderij in de natuur? Zoals ik van jullie mijn kansen heb gehad?'

Beide ouders breiden hun armen uit in een gebaar waarin een uitnodiging ligt. Tranen van ontgoocheling en verdriet vermengen zich in de diepe plooiën van een liefdevolle glimlach. De onverwacht rijke oogst; is binnen.

Jacqueline Servais is geboren in Heerlen op 3 juni 1951
Getrouwd 1971, een zoon geboren in 1976

Gewerkt tot 1999, daarna in de Ziektewet
Sinds 2001 100% arbeidsongeschikt

Sindsdien schrijver van vijf boeken:

- 1 Aftakelen en ophijsen (2004)
- 2 Random ziek (2006 Uitgever Peter Jongen)
- 3 De Ingreep (2010 Freemusketeers)
- 4 Onder de appelboom (2007)
- 5 Vakantie met twee krukken (2007)

Gedichten en verhalen in *Gezelschap van de lege Ton*, 2010
Een bundeltje kerstverhalen
Gepubliceerd op verschillende websites

Gelukkige oma van een tweeling sinds mei 2012
Website: www.jacquelineservais.wordpress.com

Doorpakken – Erik van Ophoven

'Dat is dan zeshonderd tweeënzestig euro, ' zei ze, en lachte er zo vrolijk bij dat het even leek alsof ze het allemaal zelf mocht houden.

Zorgvuldig vouwde ze het laatste kledingstuk op, die rode broek waar ze samen zo lang over hadden nagedacht. Hé, dat klonk leuk: waar zé zo lang over hadden nagedacht. Die leuke verkoopster, Nancy stond met krulletters op haar naamkaartje, en hij.

Het afgelopen uur had ze al haar aandacht aan hem besteed. Ze was dapper, want ze had lef, met juist die bloezen, truien en broeken gekomen die hij normaal door hun uitbundigheid meteen negeerde.

Ja kijk, een filosofisch inzicht, bedacht hij: hij negeerde uitbundigheid. Deed boos tegen rood, deed koel tegen paars en kribbig tegen roze. Grijs en blauw waren zijn vrienden. Eenkenige vrienden.

Hij moest meer loslaten, had Paul gezegd, op zijn vriendelijke psychologentoon. Hij moest, hoe zei Paul dat al weer precies: loslaten en zichzelf verwennen.

Hij keek naar de plastic tas voor hem, blozend gevuld met kleren die hij moedig met haar had gekocht. Dat was wel gelukt: loslaten en jezelf verwennen.

'Mooi, dat is dan een heel pakket geworden. Zal ik pinnen?'

Bijna had hij haar naam toegevoegd. Hij proefde even hoe dat klonk: 'Zal ik pinnen, Nancy'. Misschien gek, maar het klonk heel vertrouwd en compleet. En dat allemaal door dat bijzondere uurtje dat ze samen hadden doorgebracht. Waarin hij zoveel ruimte had gegeven, zich open had gesteld. En, maar misschien zag hij dingen die er niet waren, maar toch, hij had het idee gehad dat zij zich ook open had gesteld. Dat ze met hem een eind voorbij de verkoopsterrol was gegaan. Dat ze samen verder waren gekomen, dat ze hadden rondgelopen in de echte warmte van het contact tussen twee mensen. Het contact tussen Nancy en hem. Nancy en Herbert.

'Dat is prima, had ook niet gedacht dat u met zo'n bedrag op zak zou lopen.'

Kijk, dat was nou Nancy. Zo'n opmerking en dan dat lieve lachje erbij.

Terwijl hij de code intoetste die zijn bankrekening zou doen slinken keek hij nog even goed naar haar.

Ze was wel jong, maar dat merkte hij nu eigenlijk pas. Dat had hun contact niet in de weg gestaan. Nee, Nancy was niet het meisje dat naar leeftijd keek, dat was wel duidelijk. Ze keek naar contact en verbinding, daar ging het om, en leeftijd was dan alleen maar een sta-in-de-weg. Die schoof ze dan pittig aan de kant, dat ging nog verder dan loslaten, dat was gewoon wegflikkeren.

Hij verbaasde zichzelf. Wegflikkeren, dat was geen woord van hem, dus dat effect had ze ook, zo ver was het al!

Hij keek nog even. Dat leuke gezichtje was inmiddels bekend. Aangenaam bekend. Mooi lijf had ze ook, hele mooie borstjes. Die pasten in hun brutale aanwezigheid helemaal bij haar. Ze was perfect.

'Nee, dat zijn geen bedragen waar je mee de stad doorloopt, dat is dan weer het voordeel van pinnen...'

Verdomme. Had hij haar naam wéér niet genoemd.

Ja maar misschien zou ze dat ook wel als erg amicaal hebben .....nee! Niet weer zelf verzinnen waarom ik dit niet durf. Ik moet, goddomme, doorpakken!

Paul stond naast hem. Fluisterde het doordringend in zijn oor: 'Herbert, de enige die bij alles wat jij wilt in de weg staat, dat ben je zelf. Jij verzint altijd zoveel redenen waarom je het niet moet doen. Stop daarmee. Gewoon doen, volg je hart, neem een besluit, doorpakken! DOORPAKKEN.'

Bijna had hij, met de irritatie van iemand die weet dat de ander gelijk heeft, tegen Paul

gesist dat hij zijn mond moest houden. Gelukkig bracht Nancy hem op precies het goede moment terug, ze scoorde ook al top op vrouwelijke intuïtie:

'Het is in orde. Zal ik het bonnetje in de tas doen? '

Nu ga je het eindelijk anders doen, vanaf nu ga je doen wat je echt wil, beval hij zichzelf. Hij moest deze kans pakken. Ze had hem kleuren gegeven, keuzes leren maken, haar warmte in getrokken, daar moest hij nu iets tegenover zetten. Anders schoot ook dit weer weg. Dan bleef het weer kaal en leeg, zoals zijn zielloze flatje dat hem zo meteen honend opwachtte. Dat troosteloos afgebladderde uithangbord van zijn magere leven als man alleen, die nooit iets durfde en alleen echte gesprekken kon voeren met, godbetere, zijn psycholoog, een vreemde nota bene die ervoor betaald werd, zwijgplicht had en een geluidsdichte spreekkamer. Alleen dan durfde hij te vertellen. Tweeënvijftig jaar en nooit verder gekomen dan zielige betaalde vertel-ontmoetingen.

Hij werd boos, was nog nooit zo boos geweest. En die boosheid duwde hem omhoog, steeds hoger en hoger naar de toppen van moed, de toppen van doorpakken. Met zijn totale kracht geconcentreerd in zijn armen en handen greep hij de hoogste top vast. Niemand kreeg hem hier nog weg; 'moed en doorpakken' stond op de vlag geschreven die er uitdagend wapperde.

'Dat is goed, Nancy, dank je wel.'

Ja hij had het gedaan, haar naam genoemd!

En kijk, die angst was inderdaad onzin geweest, want ze keek hem hemels vriendelijk aan. Haar blik duurde lang, hartstikke lang, alweer een teken dat het goed ging met hen. Nu moest hij het slim spelen. Doorpakken maar niet stukduwen. Hij zou eerst weggaan, want ze moest natuurlijk opnieuw adem krijgen, ook háár indrukken moesten verwerkt worden. En dan zo meteen, over een uurtje, zou hij terugkomen. En haar vragen of ze zin had om na haar werk met hem een kopje koffie...

'Prettige dag nog, mijnheer.'

'Jij ook Nancy, het was erg gezellig.'

Kijk, dat had hij toch maar mooi gezegd. Gevoelens benoemd, Paul zou trots zijn. Hij keek nog een keer naar zijn Nancy en liep toen, rechter dan ooit, de winkel uit. Hij voelde zich heerlijk, dit was de nieuwe Herbert, moed en doorpakken en ...

piep, piep, piep, piep, piep

Het detectiepoortje bij de uitgang schreeuwde het uit. En, bang om niet opgemerkt te worden, gooide er ook nog flikkerende lampjes tegenaan.

'Ho ben ik dat?' zei Herbert. Meteen vond hij zijn uitroep stom. Hij was de enige bij het poortje, dus wie anders... kom, weer verder in moed en doorpakken!

'Komt u maar mijnheer,' zei Nancy, 'dat gebeurt wel vaker, dan heb ik misschien een kaartje laten zitten.'

Nadat ze alles nog eens gecontroleerd had en geneutraliseerd, liep ze met hem mee naar het poortje. Kijk, dat hoorde nu ook weer echt bij haar.

Ze zei steeds mijnheer tegen hem. Zou hij haar vragen om maar gewoon Herbert... of nee, dat zou hij straks voorstellen als ze koffie gingen drinken.

Ze hield de tas bij de poortjes. Alles stil.

'Het is in orde. Sorry voor het ongemak. Tot ziens mijnheer.'

'Tot ziens, Nancy.'

En het poortje begon weer te piepen en hysterisch te doen.

'Wat vreemd,' zei Nancy die nog steeds aangenaam dicht bij hem stond. 'Heeft u misschien net ergens anders ook kleren gekocht waar nog een alarm-dingetje op kan

zitten?’

‘Nee, wat ik aan heb dat heb ik al een tijdje.’

‘Vindt u het goed als we even wat proberen, want we willen toch graag weten hoe het zit?’

‘Natuurlijk, anders heb ik dat straks ook nog bij andere winkels.’

‘Ja, zo is dat, en dat is dan voor u ook heel vervelend.’

Wat was ze toch warm en meelevend. Allemaal andere klanten in de winkel en toch hem helpen zodat hij ongestoord ook bij andere winkels...die Nancy.

Nancy haalde zijn jas langs het poortje. Daar zat het niet. Ook niet in zijn schoenen. Ze vond het een vreemde zaak. Of hij het goed vond dat ze even ging bellen met de firma van de poortjes. Natuurlijk.

Hij zag hoe ze dat deed. De helderheid, de beslistheid. Dat paste zo goed bij zijn nieuwe ik, bij zijn moed en doorpakken. Wat zouden ze samen ver kunnen komen.

‘Ze zeggen dat we moeten uitsluiten dat het in uw kleding zit.’

‘Dan gaan we dat nu doen,’ zei hij, die nu echt een doorpakker was geworden.

Hij trok, dat zou de oude Herbert nooit hebben gedaan, zijn bloes uit. Zij hield hem bij het poortje, niks. Zijn hemd, niks.

Daar stond hij met ontbloot bovenlijf in de winkel. Maar hij moest helpen. Dit was het eerste probleem dat ze samen gingen oplossen. Dit was de test voor hen samen.

Zijn sokken. Zijn broek. Stilte, niets.

Zou het dan zijn onderbroek..?

Zonder er verder bij na te denken sloeg hij doortastend even zijn jas rond de heupen en deed toen ook zijn onderbroek uit. En Nancy keek er niet van op, natuurlijk niet, ze losten samen een probleem op. Maar ook nu niets.

‘En wat doen we nu?’ zei hij terwijl hij zijn onderbroek weer aantrok.

‘Het zit dan toch ergens bij u,’ zei ze.

‘Zeg maar Herbert in plaats van u,’ antwoordde hij, dat leek hem nu wel passend.

‘Prima Herbert, zullen we dan eens kijken of we kunnen vinden...’

‘.. natuurlijk, we zoeken tot we het hebben.’

‘Eerst maar de benen dan?’

Terwijl hij beurtelings langzaam zijn benen langs het poortje liet gaan, ondersteunde zij lief zijn lichaam.

‘Zo blijven we op de been,’ zei ze glimlachend.

Ze had ‘we’ gezegd. We!

‘Ja, dat is belangrijk voor ons als doorpakkers,’ flapte hij eruit.

Ze keek een beetje verbaasd en toen was er weer die glimlach, ze had het natuurlijk begrepen.

Het zat niet bij zijn benen.

Haar warme, ranke handen namen zijn hoofd en manoeuvreerden het handig voor het poortje. Het bleef stil. Zijn rechterhand en arm, stil.

Zijn linkerhand... het piepen begon.

‘Ja!’ schreeuwden ze allebei gelijktijdig.

En toen vinger voor vinger.

De wijsvinger!

Wat konden ze eraan doen?

Hij kleepte zich aan terwijl zij weer ging bellen. Een echt team.

Het bleek gemakkelijk op te lossen te zijn. Zoals alles voor doorpakkers gemakkelijk op te lossen is, dacht hij er trots bij. Hij had het ter plekke geregeld. Even deed het zeer. Gelukkig had Nancy veel zakdoekjes bij zich.

Jammer genoeg was ze niet ingegaan op zijn verzoek, later die dag, om een kopje koffie te gaan drinken. Maar eigenlijk had hij dat niet eens heel erg gevonden. Want ze had hem al zo veel gegeven, meer wensen zou bijna inhalig zijn.

Hun ontmoeting was voor hem de nieuwe start geweest. In moed en doorpakken. In kiezen voor jezelf. In rigoureuze zaken oplossen. Hij was sindsdien zoveel zekerder geworden, zoveel meer ontspannen, deed alles luchtiger en met veel meer humor. Zoals gisteren toen hij de buurtkroeg was ingestapt en daar binnen een uur wel tien vrienden had gemaakt. En gelachen dat ze hadden. Zeker toen hij die ene grap uithaalde: al zijn vingers omhoog stak en hard riep 'Tien bier!', terwijl er maar negen vingers waren...

In het Web – Hay van den Munckhof

'Sujitra, could you bring away this beast?'

Sujitra liep naar de badkamer en keek verbaasd rond. Welk beest kon zich hier verstoppen? Zelfs een doodgewone kakkerlak had ze in dit land nog niet gezien.

Bob werd ongeduldig. 'Do you not see it? Here! Above the mirror!'

Een spin zat op de bovenrand van de spiegel. Sujitra toverde haar stralendste glimlach te voorschijn en blies het diertje met getuite lippen weg. Het viel op de grond en deed een verwoede poging de veiligheid onder de handdoekkast te bereiken. Halverwege spatte het onder Bobs schoen uiteen.

Sujitra's glimlach bevroor. Bob trok zijn schoenen uit, smeed ze naast de wasmand en liep zwiggend naar de slaapkamer.

Voor de eerste keer volgde Sujitra hem niet meteen. Ze ging naar beneden. Toen het boven stil bleef, schonk ze het restje wijn in dat Bob had laten staan en dacht na.

Waarom was Bob door een onnozelen spinnetje zo uit zijn gewone doen? Zou hij misschien moeite hebben om haar dat in zijn belabberde Engels uit te leggen?

In een opwelling besloot ze om morgen in de bibliotheek een spoedcursus Nederlands te halen. Als ze een aantal weken fanatiek oefende, kon ze Bob geweldig verrassen.

'Sujitra. Why stay you beneath?' klonk het vanaf de trap.

Ze schrok op en haastte zich naar boven.

Voordat ze uitgeput insliep bedacht ze dat ze Bob niet 's nachts haar geheim moest verklappen. Als het aan hem lag mocht ze in bed ook Russisch spreken.

Sujitra voelde zich doodongelukkig in haar diep uitgesneden jurk. Waarom stond Bob er toch op dat ze zo thuis hun gasten ontving?

'In my country only whores wear such dresses,' mopperde ze.

Bob lachte haar uit en wreef plagend over haar blote schouders.

'But you're now in my country,' zei hij. 'And you are very lucky. Most women here must long lay under the sunbank before they look so well in such a dress.'

Sujitra proestte het uit vanwege het malle Engels. Bob had het niet door en dacht dat hij haar overtuigd had. Zij liet het maar zo.

Ze had zich voorgenomen om de eerste gasten welkom te heten met een perfect 'Goedenavond. Prettig met u kennis te maken.' Maar toen het er op aan kwam werd het gewoon weer 'Good evening. I'm very pleased to meet you.'

Ach, dacht ze, misschien zou het effect groter zijn als ze straks midden in een gesprek naar het Nederlands overschakelde. Na vanavond zou Bob weten dat zij niet alleen 's nachts over bijzondere kwaliteiten beschikte.

Het eerste uur was Sujitra vooral verbaasd. Zij wist dat Bobs bedrijf zo goed draaide dat hij zich bijna alles kon veroorloven. Ze had daarom verwacht dat zijn kennissen ook wel erg beschaafd zouden zijn. Dat viel tegen. Ze hadden het eigenlijk alleen maar over hun auto's, beleggingen en allerhande trucs om zo weinig mogelijk belasting te betalen.

Toen begon de alcohol te werken, het eerst bij Jan Boersma, Bobs compagnon, Uiterlijk was hij de tegenpool van fitnessfreak Bob. Boersma's overhemd, waar hij al na enkele glazen op geknoeid had, kon zijn massieve vetrollen niet verhullen. Toen hij aangeschoten raakte, kon hij zijn ogen niet meer van Sujitra afhouden.

Zij rilde van afschuw en verlangde opnieuw naar andere kleding. Ze keek naar Bob, maar die scheen Boersma's gedrag niet op te merken. Net toen ze besloten had dan maar een tafel verder het gezelschap van de andere vrouwen op te zoeken hoorde ze Bob.

'Ach,' zei hij, 'voordat haar visum verloopt, gooi ik er nog een retourtje Thailand tegenaan. In Bangkok vertel ik gewoon dat ze bij haar moeder moet blijven. Als ze het daar niet mee eens is geeft dat niks. Ik vertrek gewoon. Ze kan zelf de vlucht naar Schiphol toch niet betalen. Ze krijgt trouwens sowieso geen nieuw visum meer.'

Boersma lachte smakelijk. 'Je bent een handige vogel,' reageerde hij, 'maar het is eigenlijk doodzonde van zo'n stuk. Kun je haar niet eerst een weekje bij mij laten logeren?'

Tot Sujitra's afgrijzen reageerde Bob allesbehalve geschokt. Integendeel, hij grijnsde breeduit. 'Ik had het je best gegund makker,' antwoordde hij. 'Maar ik wil het liever niet te gecompliceerd maken. Als ze moeilijk gaat doen, kan dat maar beter niet in Nederland zijn.'

Sujitra draaide zich om en sprak die avond en ook daarna uitsluitend nog Engels.

Een maand later later stelde Bob een rondreis door Azië voor. Eerst de Chinese Muur, even Nepal aandoen en als afsluiting een familiebezoek in Thailand.

Sujitra ging enthousiast akkoord. Ze gooide er zelfs een huppeldansje tegenaan.

'I want to climb in Nepal,' zei Bob. 'To exercise for that I we go to the Ardennes coming weekend. They have nice climbingrocks there.'

Sujitra wachtte boven op Bob. Voor de eerste keer zou hij deze rots zonder hulpmiddelen overwinnen.

Liggend op haar buik keek ze over de rand en zag Bob aan zijn klim beginnen. Geduldig wachtte ze tot hij nog een tiental meters moest overbruggen.

'En Bob, gaat alles een beetje naar wens?' riep ze opgewekt naar beneden.

'Jawel hoor. Geen probleem,' antwoordde hij zonder aarzelen. Toen werd het doodstil. Bij zijn linkervoet viel een steentje naar beneden.

'Nou, dat weet ik anders niet zo zeker,' vervolgde Sujitra. 'Volgens mij zijn er toch wel wat dingen die we nodig eens moeten bespreken.'

Hij antwoordde niet en begon langzaam weer te klimmen.

Ze volgde zijn vorderingen.

'Weet je Bob,' ging ze verder, 'nu ik je taal spreek, weet ik ook hoe ik bij de apotheek naar een zwangerschapstest moet vragen.'

Bob hield weer in, maar nu reageerde hij wel. 'Wat klets je, Sujitra. Je gebruikt de pil.'

Ze glimlachte minzaam. 'Gebruikte zul je bedoelen. Maar er is nog iets, Bob. Zo gauw ik Nederlands kon lezen, heb ik me in jullie erfrecht verdiept. Zo heb ik ontdekt dat in Nederland kinderen alles erven als er geen testament is, maar de natuurlijke vader wel bekend is. Wist jij dat ook, Bob?'

Bob begon aan de laatste meters. Sujitra had de tijd daarboven benut om in haar broodtrommel een flink aantal wriemelende achtpoters te verzamelen.

'Het moeilijkste Nederlandse woord dat ik tegenkwam, was arachnofobie,' zei Sujitra.

'Wist je dat het een woord is dat met angst voor spinnen te maken heeft, Bob? Ik heb daar trouwens helemaal geen last van. Dat is maar goed ook, want er kruipen hier genoeg spinnen rond. Terwijl jij klom, heb ik er minstens dertig gevonden. Wil je ze misschien eens zien?'

Toen Bob bijna boven was, stak ze haar arm uit en hield de broodtrommel recht boven hem. Een laatste keer keek ze Bob aan. De doodsangst in zijn ogen kon haar niet meer vermurwen. In één keer kieperde ze de trommel boven zijn hoofd leeg. Een kruisspin viel in zijn wijd opengesperde mond.

De vrouw in de spiegel – Roely Bakker

Met de handen achter het hoofd ligt Ben te kijken hoe Inge met vaardige vingers haar kapsel in model brengt. Wat ben je mooi zoals je daar voor de spiegel zit, denkt hij. Meestal is hij als eerste uit bed en mist dit schouwspel. Vandaag heeft Inge kennelijk geen rust in haar lijf. Terwijl hij nog lekker lag te soezen, heeft ze zich gedoucht en aangekleed. Hij vangt haar blik in de spiegel en schrikt van de uitdrukking in haar ogen.

'Is er iets, Inge?'

'Wat zou er zijn?'

'Dat weet ik niet maar je bent zo stil. Zo anders dan anders.'

Inge schokschoudert.

'Kom er nog even in.' Uitnodigend slaat Ben het dekbed terug.

'Nee. Ik wil niet te laat komen op de bespreking.' Ze draait zich om en vist haar schoenen onder het ledikant uit.

'Wanneer zie ik je weer?' vraagt hij.

'Morgenmiddag bij het teamoverleg, toch?'

'Je weet best dat ik het zo niet bedoel. Voor wanneer spreken we af?'

'Dat weet ik niet. Ik ga na morgen met vakantie.'

'Vakantie?' Hij komt overeind. 'Waarom weet ik daar niets van?'

'Ik zeg het je nu toch?'

'Toe nou, Inge, niet doen.'

'Wat niet?'

'Zo koud. Zo afstandelijk. Ik ben toch geen vijand? Ik ben Ben, weet je wel? De kerel die van je houdt.'

'Was ik daar maar zeker van. Houden van betekent: zorgen voor, geven om, aandacht besteden aan.'

'Dat doe ik! Ik ben ontzettend gek op je. Dat heb ik toch wel bewezen? Ik heb laatst nog een gouden ketting voor je gekocht. Ik neem je mee uit eten, ik... '

'Ja, stop maar!' onderbreekt ze hem. 'Kennelijk is dat niet genoeg voor mij. Misschien wil ik vastigheid. Niet af en toe een paar uurtjes samen. Denk je er wel eens aan, wanneer je 's avonds met Suze in bed ligt, dat ik helemaal alleen ben? Of 's morgens wanneer jij de krant leest terwijl zij je boterhammen smeert en een kopje thee voor je zet? Komt het ooit bij je op hoe eenzaam ik me voel? Niemand die me goedemorgen wenst, me vraagt of ik goed geslapen heb...'

'Ik eet 's ochtends geen brood en thee drink ik nooit.'

'Het gaat niet om wat jij eet of drinkt maar over mijn gevoelens. Ik weet niet of ik zo verder wil. Daarom neem ik de tijd om alles op een rijtje te zetten.'

'Je kunt wat wij samen hebben toch niet zomaar opzij schuiven? Je hebt steeds van Suus geweten. Vanaf het begin ben ik duidelijk geweest, ik heb je niets voorgespiegeld. Jij bent de liefde van mijn leven, maar...'

'Liefde?' sneert ze. 'Wat wij hebben is hartstocht, passie, goede seks, noem het zoals je wilt, maar liefde is het niet.'

'Wat heb ik misdaan?' Hij kijkt haar met grote ogen aan.

Ze zucht. 'Ach laat maar. We hebben het er nog wel over.'

Haar hoge hakken klikklakken over het laminaat. Ze kijkt niet meer om. De deur valt met een klap achter haar dicht.

Wanneer Ben en zijn vrouw die avond samen in de kamer zitten, Suze met een borduurwerkje en hij met de krant, vraagt hij: 'Suus, wat zou je doen wanneer je ontdekte dat ik vreemdging?'

'Wat een malle vraag opeens. Hoe kom je daar nu op?'

'Och, ik lees hier iets in de krant. Zou je moeite doen voor ons twee, bijvoorbeeld in therapie gaan? Of zou je me verlaten?'

'Ik zou je te gronde richten. Heb daar geen illusies over. Op alle mogelijke manieren zou ik je dwarszitten. Kijk om je heen. Wat voor honderd procent van jou is, kun je meenemen. Over al het andere moet onderhandeld worden. Hetzelfde geldt voor het

bedrijf. Nee, mannetje, als ik jou was, zou ik me twee keer bedenken.' Ze zegt het lachend maar haar ogen doen niet mee.

'Zou je dat echt doen?'

'Wis en zeker.'

'Dan is het maar goed dat ik niet vreemdga,' concludeert hij.

'Dat zeg je verkeerd. Het is maar goed dat ik er niet achter kom, toch?' Ze kijkt hem aan. Dan vraagt ze op neutrale toon of ze iets voor hem kan inschenken.

Terwijl hij aan de Berenburg nipt, razen de gedachten door zijn hoofd. Het is wellicht goed dat Inge een week of wat weggaat. Ze zijn altijd heel voorzichtig geweest. Maar ja, de vijand slaapt nooit. Er zijn genoeg mensen die jaloers zijn op wat hij heeft bereikt. Over het glas heen observeert hij Suze. Met haar hoofd wat gebogen, het blonde haar glanzend in het lamplicht straalt ze iets sereens uit. Ze is mooi, een koele schoonheid, maar vergeleken met Inge vindt hij haar kleurloos en saai. Suze mist het vurige, het passionele dat hem in Inge zo aantrekt. Zelfs wanneer ze onenigheid hebben, blijft Suze kalm. Hij heeft nooit meegemaakt dat ze driftig werd of haar geduld verloor. Wat is Inge dan anders. Daar vliegen de vonken af als iets haar niet zint.

Alsof Suze voelt dat Ben naar haar kijkt, tilt ze het hoofd op. 'Rustig zo, hè?' Ze glimlacht. 'Ik was vanmiddag bij Lucy. Haar kinderen hebben waterpokken. Ze zijn al weer aan de beterende hand. Jonge, jonge, horen en zien verging je, zo'n kabaal kunnen die ukken maken.'

'Mis je ze? Kinderen?'

'Mmm.'

'Het zou nog steeds kunnen. Adopteren.'

'Daar wilde jij toch niets van weten? Eigen kinderen of geen kinderen, zei je altijd.'

'Ja, maar dat is meer dan vijf jaar geleden. Toen we de uitslag van de onderzoeken kregen, was ik helemaal van slag.' Hij weet het nog als was het gisteren. De dokter zei dat met Suus alles in orde was, maar dat hij honderd procent onvruchtbaar was. Het was aangekomen als een mokerslag. Tijdens de onderzoeken was hij ervan uitgegaan dat het aan Suus lag. Hij was immers een gezonde, sportieve vent. Volgens de arts was het een gevolg van de bof. Onbegrijpelijk dat een onnozele kinderziekte zulke complicaties kan hebben.

'Het zou toch wel mooi zijn. Zo'n klein mensje dat we op weg helpen om een volwaardig lid van de maatschappij te worden,' zegt hij.

'Meen je dat echt?' Suzes ijsblauwe ogen vullen zich met tranen.

'Och, vrouwtje toch, moet je daarvan huilen?' Ben is in een paar stappen bij haar.

Zachtjes veegt hij met een grote, witte zakdoek haar tranen weg. 'Als je het zo graag wilt, waarom heb je dat dan nooit gezegd? Zo'n boeman ben ik toch niet?'

Suze schudt het hoofd. 'Ik was er zeker van dat we er ruzie over zouden krijgen. Ik hield me voor dat het zou wennen. Er zijn genoeg paren die geen kinderen hebben en toch heel gelukkig zijn.'

Ben is weer gaan zitten. Zijn geest werkt op volle toeren. Het was een impuls maar misschien is het zo gek nog niet om een kind te adopteren. Suus heeft dan wat om handen. En hij? Och, hij zal er zich best mee redden.

'Laten we er morgen gelijk achteraan gaan,' besluit hij.

Twee zonen zijn z'n beloning.

Twee weken later is Inge terug. Ben vindt een mail in zijn box met een uitnodiging om te gaan eten. Hij heeft de afgelopen weken over zijn relatie met Inge nagedacht. Hij wil haar niet kwijt, maar Suus mag er beslist niets van weten. Haar woorden zijn geen loze dreigementen. Een verhouding zal ze niet tolereren. Wanneer hun huwelijk stukloopt, raakt hij ook zijn plaats in haar vaders bedrijf kwijt. Hoe gek hij is op Inge, tegen het bedrijf moet ze het afleggen. Langzaam is er in zijn hoofd een plan gerijpt. De firma heeft een afdeling in Zuid-Frankrijk waar het minder goed gaat. Nu reist hij iedere week een dag op en neer om de boel aan te sturen. Dat is niet genoeg. Er zal permanent iemand aanwezig moeten zijn die verantwoordelijkheid durft te nemen. Inge zou hier heel geschikt voor zijn. Ben heeft daar bij de directeur al een balletje over opgegooid.

Voorzichtig. De man moet het idee hebben dat het plan van hemzelf afkomstig is. Hij moet zich al erg vergissen, wil Inge zo'n uitdaging niet aannemen. Is ze eenmaal daar dan kan hij haar zonder problemen opzoeken. Net als nu zal hij erheen gaan om het proces te volgen. Het lijkt hem heerlijk, samen met Inge 's avonds op een terrasje. Misschien af en toe een boot huren. Niet elke keer over zijn schouder hoeven te kijken. Zijn bezoeken aan Inge zullen geen argwaan wekken. Hij is niet bang dat Suze zal voorstellen met hem mee te gaan. Haar blanke huid verdraagt de warmte slecht. Dit in tegenstelling tot Inge die de zon aanbidt.

'Heeft de vakantie je goed gedaan?' vraagt Ben. Ze zitten op hun vaste plekje, achter in het restaurant. Voor het oog heeft Ben papieren op tafel gelegd, zodat hun ontmoeting eruit ziet als een werkbespreking.

'Ik heb eens nagedacht.'

'Zo. En? Heeft het resultaat gehad?'

'Ja, ik vind dat we moeten praten. Ik heb er genoeg van op de tweede plaats te komen. Toen je met Susie trouwde, dacht ik dat het tijdelijk zou zijn. Totdat jouw plaats in de zaak zeker was. Je hebt steeds gezegd dat je van mij hield. Ik wil dat je kiest.'

'Lieverd, je weet dat Suze en haar vader zeventig procent van de stemmen hebben. Als ze willen, kunnen ze me wegstemmen. Het kan niet je bedoeling zijn dat ik zonder baan kom te zitten. Waar zou ik aan de slag kunnen als zij me op straat zetten?'

'Je zegt altijd dat je met jouw capaciteiten overal welkom bent. Dus wat let je? Zoek wat anders!'

'Geen haar op mijn hoofd die daaraan denkt. Waar krijg ik de kans om op den duur directeur van een goedlopend bedrijf te worden? Nee, dat kun je niet menen.'

Ze neemt hem van kop tot teen op. Hij krijgt het gevoel dat hij een vies woord heeft gezegd. Zo kijkt ze.

'Ik begrijp dus dat je voor jezelf kiest? Dat er voor mij geen plaats is in je plannen?'

'We hebben het toch goed zo? Jij was tevreden. Wat is er veranderd dat je de laatste tijd zo kribbig bent?'

'Laat maar. Ik dring wat dat betreft niet tot je door, maar je kunt niet beide einden en het midden hebben. Ik wil op deze manier niet verder. Ik heb een aanbod gekregen van het filiaal in Frankrijk om daar de boel nieuw leven in te blazen. Morgen reis ik er naartoe om te praten. Willen ze me dan neem ik het aan.'

'Dat kun je niet doen!' werpt hij tegen. 'Je weet dat je hier niet op stel en sprong weg kunt. Waar vinden we zo gauw iemand die jou vervangt? En alles wat wij samen hebben, veeg je dat van tafel? Heb je dan nooit om mij gegeven?'

Hij probeert haar hand te pakken. Ze trekt hem terug alsof ze zich brandt.

'Toe Inge, er moet een oplossing zijn. Je weet hoe gek ik op je ben. Is bij jou dan alles over?'

'Nee, het is niet over. Ik wil dat het over gaat. Ik wil met het verstand denken in plaats van met het hart. Om van lust maar te zwijgen. Ik wil niet meer elke dag aan je denken en afgunstig op Suze zijn. Ik wil weer een eigen leven. Een leven waarin voor jou geen plaats zal zijn. Oh, ik ben zo moe van al dat stiekeme gedoe. Ik ben het zat om te hopen en keer op keer teleurgesteld te worden. Ik weet dat ik je niks kwalijk nemen mag. Ik was er zelf bij. Ik had mijn verstand moeten gebruiken. Ik had immers kunnen weten dat jij in de eerste plaats aan jezelf zou denken. Nee, spreek me niet tegen.' Haar stem is luider geworden. Ben kijkt om zich heen. Trekken ze de aandacht? Zitten er mensen te gniffelen?

'Dan moet je het zelf weten,' verzucht hij. 'Ik ga niet bidden en smeken. Je moet wel bedenken dat voorbij ook echt voorbij is. Geen cadeautjes meer. Geen reisjes naar een warm land, geen...'

'Bah, wat een klootzak ben je,' bijt ze hem toe, 'je doet alsof ik te koop ben.'

'Dat zijn jouw woorden. Maar je hebt de cadeaus aangenomen.'

Ze springt overeind en kletst hem met vlakke hand in het gezicht. 'Waag het niet om ooit nog in mijn buurt te komen. Voor mij ben jij dood.' Ze grist haar tasje van de stoel en stevent de zaal uit.

Heel even voelt hij wat van spijt. Hij had zich de toekomst anders voorgesteld. Dan besluit hij dat Inge wel terugkomt wanneer haar boze bui is overgewaaid. Dat blijkt een vergissing. De volgende maanden treffen ze elkaar alleen tijdens vergaderingen, waarbij Inge hem negeert. Wanneer hij probeert haar overplaatsing naar Frankrijk tegen te houden, roept zijn schoonvader hem op het matje. 'Je mag de carrière van zo'n veelbelovende, jonge vrouw niet in de weg staan, Ben,' hoort hij. 'Ons bedrijf staat goed aangeschreven. Het zal geen moeite kosten weer een capabele kracht vinden. Tot die tijd verdelen we haar taken. Als iedereen een paar uur extra werkt, moet dat lukken.'

Hij zwijgt en knikt. Er wordt besloten Inge de verantwoordelijkheid te geven. Eens per maand zal ze verslag uitbrengen aan de directie. Bens reisjes naar Frankrijk zijn van de baan.

De adoptieprocedure is in gang gezet. Suze en Ben worden binnenste buiten gekeerd. Op een avond - ze liggen al in bed - verzucht Suze: 'Papa reageerde erg vreemd toen ik vertelde over onze plannen.'

'Hoezo vreemd?'

'Nu ja, hij zei dat we voorzichtig moeten zijn omdat je nooit zeker weet welke genen geadopteerde kinderen hebben.'

'Dat is toch ook zo?'

'Weet je wat hij antwoordde toen ik hem vroeg of het hem dan geen plezier deed dat het bedrijf ook na ons in de familie zou blijven?'

'Neuh.' Ben is al half in de slaap.

'Hij zei dat ik me daar geen zorgen over moest maken. Zo nodig zou hij zelf voor opvolging zorgen.'

'Je vader? Een opvolger? Je bedoelt een kind?' Hij is weer klaarwakker. 'Daar is hij toch veel te oud voor?'

'Volgende maand wordt hij zestig. Zo oud is dat niet. Er zijn genoeg mannen die op die leeftijd aan een tweede gezinnetje beginnen, hoor.'

'In z'n eentje zal hem dat niet lukken. Heeft hij wat aan de hand dan?'

'Voor zover ik weet niet. Daarom vind ik het zo vreemd. Ik heb voorzichtig gepolst of hij een vriendin had, maar ben niets wijzer geworden.'

'Hebben jullie het ook over zijn verjaardag gehad? In de wandelgangen heb ik horen fluisteren dat hij het groots wil vieren.'

'Vader heeft dat knusse restaurant aan de bosrand afgehuurd. Volgende week gaan de uitnodigingen de deur uit.' Suze schudt haar kussen op. 'Hij zei dat hij een verrassing voor ons had. Wat denk je, zou hij zich terugtrekken als directeur?'

'Niet op korte termijn. Dan had ik er iets over moeten horen.'

Als dat toch eens waar mocht zijn, denkt hij. Waarom niet? Suzes vader is dol op reizen. Een wereldreis staat hoog op zijn verlanglijst. Daar moet hij niet mee wachten tot hij oud en stram is.

De parkeerplaats is al aardig vol als Ben de wagen naast de auto van zijn schoonvader schuift. De deur van het restaurant staat uitnodigend open, zachte muziek verwelkomt de verjaardagsgasten. Ben helpt Suze uit haar mantel en gaat ermee naar de garderobe. Gewoontegetrouw kijkt hij in de spiegel of zijn das en overhemd goed zitten. Achter hem verschijnt een bekend figuurtje. Inge! Hun blikken kruisen elkaar in de spiegel. Haar ogen lichten triomfantelijk op. Dan draait ze zich om naar haar begeleider. 'Kom lieve,' zegt ze, 'je mag onze gasten niet laten wachten.'

Aan de arm van zijn schoonvader schrijdt ze het beeld uit.

Literair – Willy de Vries-Kuijken

L I T E R A I R.

Ik wilde het helemaal niet tot me nemen, dat woord; het heeft zich opgedrongen. Nu moet ik wel slikken, maar dat gaat niet zo maar.

Het noopt me tot het openen van een fles wijn om al het letterkundige naar binnen te laten glijden; een Frans kaasje moet voor ondersteuning zorgen bij eventuele calamiteiten.

Ik hef mijn glas en doe een toast op de robijnrode drank.

'Santé.'

Daarna laat ik een teug van het vocht door mijn mond rollen. Hmm, hiermee zou het moeten lukken.

Zodra de eerste letter, de L, over mijn tong richting keel dartelt, doet het eerste probleem zich al voor. Zijn dwarsstreepje blijft hangen en doet me bijna stikken. Een gehaaste slok biedt uitkomst. Opgelucht, maar beducht op een herhaling adem ik eerst diep in voor ik de i doorslik. Deze letter werkt lekker mee; hij gebruikt het puntje als slagbal om extra kracht te zetten zodat het paaltje soepel en zonder mankementen door de smalle tunnel naar de maag roetsjt.

Omdat de T net zo'n belabberd streepje heeft als de L, neem ik eerst een slok wijn om hem vervolgens snel achter de i aan te gooien.

De Heer zij geprezen; dat truukje is gelukt.

De E lijkt me ronduit een pokkenletter. Dat zijn, godbetert, drie dwarsstreepjes. Die verklaren me vast de oorlog! Ik bekijk hem eens goed. Het is echt een vette letter.

Bedachtzaam zet ik het glas aan mijn mond. Als ik nou eens...

Ik neem de letter E in mijn hand en steek hem in de zachte substantie van de kaas, zodat de streepjes onzichtbaar worden. Dit pakketje leg ik zo ver mogelijk achter op mijn tong, gooi er wat wijn over waarna ik door een slikbeweging, letter, wijn en kaas een zachte landing op de juiste plek voel maken. Overmoedig geworden gooi ik gelijk de ronde bovenkant van de R met weer een slok vocht er achteraan.

Literair moeilijk? Flauwekul!

Fluitje van een cent.

Met mijn hoofd achterover gooi ik nonchalant de A ondersteboven mijn open mond in, maar dat valt tegen. Met zijn tapse vorm blijft hij in mijn keelgat steken als een vis in een fuik. Een kotsbeweging doet hem in mijn hand terugkomen. Tjee, dat was op het nippertje. Met mijn ogen dicht haal ik een paar keer diep adem.

Hoe krijg ik die jongen naar binnen?

Ondersteboven is misschien een optie.

Ik neem een aanloop, plaats mijn handen op de grond en gooi daarna mijn benen tegen de muur. Deze handstand is niet makkelijk. Ik zak door totdat mijn hoofd de vloer bereikt. Nu heb ik mijn handen vrij om het glas te pakken en een slok te nemen. Dat valt om de dooie dood niet mee; ik moet oppassen dat de boel niet in mijn neus terecht komt. Pas als de wijn stabiel en waterpas in mijn mond ligt, pak ik de A bij zijn twee poten, neem er een teug bovenop, slik ...

Yes! Halleluja.

De i is daarna een eitje en ook de R rolt zonder problemen door.

Literair!

Schransen zal het wel nooit worden.

***Willy de Vries-Kuijken** heeft diverse jaren wekelijks een column geschreven voor het Westfries weekblad. In eigen beheer heeft zij het eerste deel van een parodie op de Goddelijke komedie, het Inferno, uitgegeven. Het tweede deel, de Louteringsberg, hoopt zij in 2014 te voltooien. Momenteel schrijft zij samen met Petronella Catharina, onder de respectievelijke pseudoniemen Pluisebol en Sabarinde, aan een serie voor tienermeiden. Het eerste deel, 2 Far, is reeds uitgegeven door uitgeverij Eigenzinnig. Het tweede deel, 4 Ever, zal in 2014 volgen, zie de website <http://www.fleurenavril.nl>.*

Onderhoud – Evelyne Gorter

'Ga zitten, wat kan ik voor je doen?' De psycholoog wees naar de stoel die voor zijn bureau stond.

'Ik blijf liever staan,' zei zijn cliënt bars.

'Dat is ook goed. Ik begrijp dat het gevoelig ligt. Hoe komt dat?'

'Verschillende mensen hebben in het verleden van me geprofiteerd. Ik ben regelmatig door toedoen van anderen gewond geraakt. Die gebeurtenissen zijn diep in mijn gestel gekerfd.'

'Vandaar de gevoeligheid?'

'Ja, dat kunt u wel zeggen.'

De psycholoog keek even in zijn papieren, om vervolgens zijn cliënt langdurig te observeren.

'Vertel eens waar jouw wraakgevoelens vandaan komen. Begin maar bij het begin,' zei hij plotseling. Zijn cliënt zei niets.

'Wil je misschien eerst wat drinken?' vroeg de psycholoog. Zijn woorden verbraken de stilte die in de lucht hing.

'Wat water graag.'

De psycholoog liep naar het fonteintje in de hoek van zijn kantoor en schonk een glaasje water voor zijn cliënt in. Toen hij het glaasje aanreikte begon zijn cliënt te praten.

'Jaren heb ik het gewoon gedaan, ik ben er altijd voor ze geweest, zonder morren. Ook in de tijden dat ik niet zo lekker in mijn vel zat, heb ik altijd voor ze klaar gestaan.' Zijn hele lichaam trilde terwijl hij dit zei.

'Werd je voor je gevoel door anderen gewaardeerd?'

'Nee.'

'Geef eens een voorbeeld.'

'Nou, als ik zwaaide, zwaaiden ze nooit terug.'

'Hoe voelde jij je toen dat gebeurde?'

'Nou, ik voelde me niet gepest, was dat het maar geweest, dan hadden ze tenminste nog aandacht voor me gehad. Nee, ik begreep dat ik genegeerd werd. Daar doe ik mijn best toch niet voor?'

'Ik begrijp je gevoelens, maar zocht je wel aansluiting?'

De cliënt nam even de tijd om over de zojuist gestelde vraag na te denken.

'Ja, een paar keer kwam er zomaar iemand bij me staan. Ik begon een praatje en ze gingen met mij in gesprek. Ik was verguld van blijheid. Helaas begon het te regenen. Ik bood nog beschutting aan. Toch renden ze hard naar binnen.'

'Dat is vervelend, heb je nog andere pogingen gedaan?'

'Ja, in het voorjaar begroette ik de burens met mijn confetti. Ik dacht, ik bouw een feestje, maar zij veegden alles gelijk weer op. Ze durfden mijn hard gespaarde confetti gewoon in de groene bak te gooien.'

'Het werd dus niet op waarde geschat?'

'Nee, dat kunt u wel stellen.'

'En toen? Wat deed dat met je?'

'Nou, in de daaropvolgende winter heb ik mij teruggetrokken om in het voorjaar een nieuwe poging te wagen.'

'Had het zin?'

'Nee, zo gaat het eigenlijk al jaren. Maar nu, nu zijn ze echt te ver gegaan.'

'Wat hebben ze dan gedaan?' vroeg de psycholoog.

'Nu hebben de burens mij het afgelopen najaar iets heel ergs aangedaan. Ze hebben een tak afgezaagd. Opeens, terwijl ik sliep.'

'Waarom hebben ze dat gedaan?'

'Ze vonden de tak te veel over hun schuur heen hangen.'

'Maar dan is het de reinste vorm van zinloos geweld,' zei de psycholoog zichtbaar verwonderd.

'Ja, ik had geen telefoon tot mijn beschikking, anders had ik meld misdaad anoniem gebeld. Zeker toen ik de tak in vijftig stukjes in het houthok bij die schuur zag liggen.'

'Wat deed dat met je?'

'Even dacht ik, ik wil niet meer leven. Het was alsof er iets in me brak. Al mijn levenslust stroomde uit me vandaan. Ik wilde dood.' Hij nam een slokje water en vervolde zijn verhaal. 'Gelukkig duurden deze gevoelens kort, heel kort, want nu zin ik op wraak!' Hij zette het glas krachtig op de tafel neer.

'Vandaar dat de dokter je doorgestuurd heeft.'

'Ja.'

'Vertel verder.'

'Ik zag de buurman een paar dagen later hout pakken. Hij nam mijn hout mee naar binnen. Ik dacht ineens; hij mag zich verbranden, aan mijn hout!'

De psycholoog knikte.

'Ik ben blij met deze openhartige bekentenis, het geeft aan dat er met je te werken valt, maar waarom wens je hem een brandwond toe?'

'Ik ben zelf van mijn gedachte geschrokken, ... maar hij kan toch niet zomaar mijn hout innemen?'

'Oog om oog, tand om tand? Zo ben je toch niet opgevoed? Jouw familie heeft altijd in de hulpverlening gezeten, denk aan je oma. Zij staat bekend als echte pioniersvrouw. Ik denk dat je even stil moet staan bij waar je vandaan komt,' zei de psycholoog forcerend.

'Oma, de dame van het bos. Ja, zij was een taaie, maar wijze vrouw. Toen ik nog volop in de groei was, ... in die tijd voelde ik me nog goed. Ook al hebben verschillende mensen gebruik van mij gemaakt en ben ik daarbij gewond geraakt. Ik was altijd een doorzetter en vaak ook een winnaar. Ik heb het overleefd,' zei de cliënt met een diepe zucht.

'Draai je de zaken ook niet om?'

De cliënt keek de psycholoog niet begrijpend aan.

'Gaat het er niet om hoe jij bent en niet om hoe anderen op jou reageren of hoe ze met je om gaan?' vervolgde de psycholoog.

'Misschien wel.'

'Het enige waarop je invloed uit kunt oefenen is jezelf. Dat doe je met de manier waarop je reageert. De zaken die je zelf niet kunt beïnvloeden, moet je ondergaan.'

De cliënt boog zijn hoofd en keek naar de grond, de psycholoog keek op de klok.

'Sorry, het is tijd om deze sessie af te ronden.' De psycholoog stond op en begeleidde de Zilverberk met een handgebaar naar de deur van zijn kantoor.

'Mijn advies is; Neem eens de tijd om stil te staan en blijf dicht bij je wortels, alleen dan kun je boven anderen uitstijgen.'

Evelyne Gorter heeft diverse publicaties in Nederland en België op haar naam staan.

Haar columns werden o.a. in de Libelle en in regionale en landelijke dagbladen gepubliceerd.

In 2013 verscheen haar thriller "De sleutel", ISBN: 9789491777035.

www.evelynegorter.nl

Denkbeelden – Doortje Stam

De stilte raakt me. Alsof hier nooit geweld is geweest. Geen gewerschoten, gegil, gekrijs. Het groen lijkt frisser, de lucht helderder en de zon voelt warmer. Rijen witte stenen staan strak in het gelid. Militaire precisie?

Een langsrijdende auto onderbreekt de stilte. Iets verderop, zittend op z'n knieën voor een graf, verwijderd een man dode bloemen. Prille knoppen zullen ruimte krijgen, openspringen en bloeien. Een natuurlijk verloop. Wrang. Want zij die hier rusten waren nog zo jong. Hun verwanten mogelijk ouder dan zij ooit zullen zijn.

In de verte klinken stemmen.
Iemand roept. Er volgt geen antwoord.
Gekrijs. De nagalm blijft zweven.

Van een beuk dwarrelen bladeren. Vlinders fladderen speels achter elkaar aan. Een libel vliegt voorbij en een mug landt op mijn been en steekt. Het doet zeer.

Er drijft een wolk voor de zon, even voelt het minder warm. In gedachten loop ik langs de rijen. Wie waren zij die voor ons vochten? Het zijn niet enkel namen die op hun stenen staan. Wrijvend over mijn muggenbult denk ik; wat is pijn?

De man die de bloemen verzorgt
gaat staan
en loopt naar het volgende graf.

Ik wandel nog wat rond. Groet een voorbijganger en blijf staan bij het monument van een steen met een plaquette waarop 138 namen staan en die gedragen wordt door vijf kleinere stenen. Liggende platen verbeelden vijf lange benauwde jaren en de bevrijding op de vijfde dag van de vijfde maand. Afmetingen van deze platen staan voor de oorlogsjaren. Het uitgehakte stuk symboliseert het nooit gevonden graf. Zou je kunnen berusten in het nooit vinden?

Ik kijk om me heen. De zon schijnt nog steeds. Het is de stilte die me raakt, alsof hier nooit geweld is geweest.

Doortje Stam

Heeft als hobby's schrijven en fotograferen. Schrijft columns voor de digitale Brederwiedekrant. Past een dag in de week op haar twee kleinkinderen, die een inspiratiebron vormen voor de kinderverhalen die ze graag schrijft.

Binnenkort verschijnt Doortjes eerste kinderboek: 'De geheimen van Boom Beuk.'

Dubbel bedrog – Danitsja Roedema

02.00 uur

Gehurkt wacht ik in de bosjes naast de caravan. Na het sluiten van de kantine heeft een doodse stilte bezit van het campingterrein genomen. Uren zit ik hier al. Geduldig wacht ik. Mijn handen omklemmen de schop die ik naast de caravan vond. Het voelt goed om een wapen te hebben.

Gerard. De gedachte aan hem doet de woede weer oplaaien. Op de wreedst mogelijke manier bedroog hij me, en nu had hij het lef om 200 kilometer van mijn huis op te duiken. Op een camping nota bene, uitiem burgerlijk en avontuurloos voor een man die beweerde te leven voor ontberingen.

02.14 uur

Tijd om na te denken, weer de pijn te voelen van het gat dat Gerard achterliet. Zijn reisgenoten hadden gezien hoe zijn kano in een stroomversnelling omsloeg; alleen de brokstukken werden teruggevonden.

De eerste maanden koesterde ik nog hoop. Ze zouden hem vinden, vermagerd, uitgeput, maar in leven. Gerard wist hoe dat moest, overleven. Hij was het soort man dat zich niet liet kisten.

Na drie maanden druppelden de eerste condoleances binnen terwijl hij, ooit jeugdkampioen wildwaterkanoën, niet kon zijn omgeslagen; hij moest nog leven.

Aangespoeld in een onherbergzaam gebied misschien, maar met zijn kennis van overlevingstechnieken kon hij toch niet zomaar verdwijnen?

De politie wilde het dossier sluiten. Ik was vastberaden Gerard, in ieder geval op papier, in leven te houden. Met foto's van zijn expeditie naar de Noordpool, jungles en de toppen van de Mount Everest en Kilimanjaro toog ik naar het politiebureau en ik kreeg mijn zin.

Vanavond ging de telefoon. De vrouw beweerde me te kennen, ze woonde ten tijde van Gerards verdwijning in de buurt. De zaak had haar erg aangegrepen.

'Ik heb uw man gezien, mevrouw. Ik ben geen bemoeial, maar na al uw verdriet, vind ik dat u moet weten waar hij is en dat hij een andere vrouw ziet.' Ze had hem herkend in een supermarkt.

Tien minuten staarde ik als verdoofd naar de telefoon. Ik wist niet wat me bezielde toen mijn handen daarna mijn handtas pakten en ik met trillende vingers het opgegeven adres in mijn autonavigatiesysteem typte. Twee uur rijden slechts. Tegen middernacht zou ik terug kunnen zijn.

02.35 uur

Waar blijft Gerard nou? De vrouw had zo zeker geklonken aan de telefoon.

Drie maanden na Gerards verdwijning huurde ik Marty in als privé-detective. Marty was een vriend van Gerard, dus een ervaren expeditietype. Dagelijks hadden we contact, hij vanuit El Sandarvo of hoe die verachtelijke streek in Ecuador ook heet, en ik thuis, vanuit het veel te grote landhuis.

Ik mocht Marty graag, altijd al. Door onze gezamenlijke queeste groeiden we naar elkaar toe en het werd moeilijk om afstand te houden. Steeds minder praatten we over Gerard, steeds meer over elkaar. Van het één kwam het ander en Gerard verdween langzaam naar de achtergrond.

Toen kwam mijn nieuwe minnaar met foto's. Foto's van Gerard in Tokio, Gerard gearmd met een blondine, met een brunette. Gerard krantlezend in een MacDonaldsfiliaal.

Marty zuchtte. 'Het spijt me, maar de krant verscheen een half jaar na zijn dood.'

Het was dubbel bedrog, want Gerard en ik waren nog steeds getrouwd.

Op mijn verzoek werd zijn politiedossier gesloten, waarna ik officieel weduwe werd. Een jaar later trouwde ik met Marty. Op de één of andere manier voel ik me aangetrokken tot stoere één-met-de-natuur-types.

Het telefoontje van de vrouw verlamde me. Gerard was in de buurt. Zou hij zijn geld komen opeisen, of misschien zelfs het huis? Zijn overlijdensrisicoverzekering had een klein kapitaal uitgekeerd dat inmiddels grotendeels was uitgegeven. Marty zou woedend zijn; ook zijn luxe leven stond op het spel. Gelukkig was hij een week geleden afgereisd naar één of andere pas ontdekte Incastad. Maar zodra meer mensen Gerard zouden herkennen... Een plan vormde zich. Niemand zou er achter komen als ik... Beschaamd had ik uit het raam gestaard, maar mijn hersenen bleven efficiënt doorwerken. Wie zou erachter komen? Hij was toch al dood. Was het voor mij, voor iedereen, niet beter als hij dat bleef?

03.02 uur

Ik heb het koud. Spiedend kijk ik om me heen, wachtend op dat ene geluid dat zijn komst zal aankondigen. De schop ligt onzichtbaar voor me. Dreigend, wachtend om gepakt te worden. Verbeten zuig ik op mijn laatste pepermuntje terwijl ik mijn knellende pumps uittrek. Ik moet ze straks niet vergeten.

03.34 uur

Ik schrik wakker. Een vrouwenlach schalt door de nacht, gevolgd door het 'sst' van een man. Hij is het. Ik voel het gewoon. Een donker silhouet doemt op, zijn arm om een giechelende tweede. Ik bevries bij de vertrouwde aanblik van de breedgeschouderde, gedrongen figuur met de jagerspet die al zijn expeditievrienden dragen. Ik snuif de geur van dure sigaren op vermengd met alcohol en Old Spice. Het doet pijn om hem te zien. Dubbel pijn, omdat hij die slet heeft meegebracht. Onzeker tasten mijn vingers naar de schop. Kan ik het? Ik denk aan Marty, aan onze toekomst en het geld dat Gerards dood heeft opgeleverd. Moet ik dat terugbetalen? Het moet gebeuren. Hij valt zodra de schop met een misselijkmakende klap zijn achterhoofd raakt. Zij gilt en rent weg. Na enkele klappen blijft Gerard doodstil liggen. Nu moet ik wegwezen. Leunend op de schep wring ik me in mijn pumps. 'Hallo dame,' zegt ineens een mannenstem. Een zaklamp beschijnt mijn gezicht, mijn borsten en dan de bebloede schop naast me. De man gilt het hele campingterrein wakker en nog geen tien minuten later word ik in een politiewagen afgevoerd.

Twee dagen daarna identificeer ik Gerard in het mortuarium aan de hand van enkele persoonlijke bezittingen. Ze hadden hem onder de caravan gevonden, waarschijnlijk doodgeslagen met dezelfde schop waarmee ik...

'Het ziet er slecht voor u uit, mevrouw,' zegt de agent. 'We hebben ook uw tweede slachtoffer geïdentificeerd en u wordt aangeklaagd voor dubbele moord.' Met een stijf glimlachje vouwt de agent het laken op een tweede baar ietsje terug. Ik knipper met mijn ogen, kan niet geloven dat Marty daar zo stil en bleek ligt. 'U kent het slachtoffer?' Ik schud mijn hoofd. 'Nee, dit is mijn man niet. Marty zit in Mexico.' Weer schenkt de agent me een stijf glimlachje.

***Danitsja Roedema's** schrijfpassie ligt vooral bij jeugdverhalen, maar soms schrijft ze ook korte verhalen voor volwassenen. Vaak zijn die een beetje griezelig, mysterieus en soms zelfs luguber. Met enkele korte verhalen won ze prijzen bij schrijfwedstrijden.*

Danitsja werkt aan een jeugdserie over vampierjagershulphonden en wordt hierbij geholpen door haar hond en ook muze Bobby. Meer pennenstreken van haar zijn te vinden op: www.danitsjaroedema.com

Great Barrier Reef – Petronella Catharina

Naast me, tegen de reling van de grote catamaran, staat een vrouw. Ze heeft gepermanent haar, ingevallen jukbeenderen en een openhangende mond. Ze draagt een korte broek met daaronder spataderen. Haar buik, waarin een restaurant van gerechten opgeslagen lijkt, wordt bedekt door een luchtige blouse.

Ze kotst.

De warme wind draagt haar darmenpap met geurende etensresten langs mijn gezicht en smijt het schuin voor me in de blauwgroene oceaan. Nog een lading, weer één; slierten slijm blijven als verrotte druiventrossen over de reling hangen.

Ik slik.

Het ongeboren kind in me draait zich vol afschuw om. Trapt van ongenoegen.

Ik slik nog eens.

Het is alsof ik het spuug van de vreemde vrouw doorslik. Mijn God, wat heeft zij de laatste dagen gegeten? Alle ingrediënten vloeken tegen elkaar; bitter keert zich tegen zuur, zoet tegt het zout.

Het wordt koud in het midden van mijn voorhoofd, ik wil niet spugen, knijp mijn keel dicht, slik.

'Straks, als we iets rustiger gaan, moet je in de oceaan springen, ben je onmiddellijk van de misselijkheid af. Echt waar, dat is de remedie. Het helpt,' schreeuwt een man achter me.

Ik draai me om. Hij ziet er deskundig uit met zijn duikuitrusting, cylinder op de rug, masker bungelend om zijn nek. Hij probeert boven het geluid van de ronkende motor uit te komen.

Maar de vrouw zonder zeebenen springt niet. De schittering op het water deint klotsend naast de boot. Dolfijnen, met hun spiegelgladde huid, laten zich naast de boot meevoeren, duiken onder de derrie door.

Van opzij zie ik hoe lijkleek haar gezicht is. De felle zon laat elke porie zien, elke onregelmatigheid. Zweet glinstert op iedere opening; haar krullende haren plakken langs haar wangen.

Erwtjes, stukjes wortel. Afval uit het restaurant drijft voorbij.

'Enfin, wees gewaarschuwd, we zullen haaien zien, maar ze zullen niets doen. Er is genoeg te eten hier, ze hebben geen honger. De pijlstaartroggen, geringde inktvissen en kegelschelpen zijn grotere problemen, gevaarlijker.' De schreeuwende man trekt een grijns die verder dan zijn oorlellen lijkt te gaan.

Ik geloof het direct. Kan me niet voorstellen dat een haai zin zou hebben in de kots van een mens. Haaien zijn slim en kieskeurig. Haaien verorberen normaal gesproken geen mensen, maar als ze het wel doen zoeken ze hun slachtoffer vast zorgvuldig uit. Het zijn fijnproevers, geen kotsmalende herkauwers.

'Gaat het?' vraag ik de vrouw naast me in een poging sociaal te doen, meelevend te tonen, alhoewel we tot voor kort totaal onbekenden van elkaar waren. De ruimte op de catamaran, het kleine vertrek op de oneindige oceaan, maakt dat we ineens elkaars bekenden zijn geworden. Tegen wil en dank; zij die moeten kotsen en zij die het nog net tegen weten te houden. Ik heb de pech nu een kotsende tot mijn bekende te moeten gaan rekenen.

'Wat?' Haar mond beweegt zich even gevaarlijk dicht naar me toe en ik ruik haar zurige adem die zich vanuit haar buikholte, door de maag, in de keelpijpslok darm, naar buiten stoot.

'Of het gaat?' Ik wend mijn hoofd snel af zonder al te onbeleefd te lijken.

Ik begin te twijfelen aan mijn zo tot in detail voorbereide plan te snorkelen op het Great

Barrier Reef terwijl ik zwanger ben; het wereldwonder nog te zien voor het ten onder is gegaan.

Meer eten wordt vermengd met het zout van het water.

Er is nu geen land meer in zicht, we varen op open oceaan, verwijderd van de veilige beschutting van het land.

Ik kan niet terug, moet me overgeven.

We dobberen op de golven van één van de almachtige, dominante wereldzeeën.

Natuurlijk legt de strakwitte zon de golven niet stil, maar flikkert als een kaleidoscoop vlak boven het water.

De buik van de vrouw naast me lijkt leeg te zijn, ze wordt nu ondersteund door een bemanningslid van de duiktoermaatschappij.

'Je had ook gember moeten eten, dat staat zo duidelijk als tip aangegeven in de brochure. Volgende keer wel doen, hè?'

'Ik lust geen gember.' De vrouw spuugt zelfs met haar ogen.

Ik lust geen kots, wil ik antwoorden, maar haar opmerking was niet aan mij gericht en ik houd me stil.

'Zo'n dure onderneming, daar had ik me toch wel iets anders bij voorgesteld,' jammert ze verder met een Haags accent.

Enfin, ik hoor het wel, ze voelt zich kennelijk weer wat beter.

'Het is dat we hier geen mieren hebben, want anders...'

'Wat?' De vrouw krijgt weer wat kleur in haar gezicht.

'Ach, laat maar. Ook ecotoerisme kent menselijke trekjes.' De man zucht hoorbaar, leidt haar naar de kajuit onder in de boot en de reling wordt schoongespoeld.

Het is alsof ik een onhoorbaar applaus gewaar wordt. Lachende gezichten om me heen, ontdaan van de angst dat de wind zou kunnen draaien waardoor braaksel van richting verandert.

Opgelucht inhaleer ik de nu frisse zeelucht. Milieuvriendelijke parfums trekken aan mijn neus voorbij.

Het kind in mij kriebelt weer van genoeg. Eindelijk kan ik de adembenemende schoonheid van dit lange koraalrif bewonderen.

Ik neurie Rod Stewarts song 'I am sailing' en bedenk dat ik nog geen naam gevonden heb voor mijn grote wonder.

Bertha.

Magda.

Of toch maar gewoon Anne? Stel je voor dat het een jongen blijkt te zijn? Anne kan voor beiden. Anne, Anne, zeg ik zachtjes in mezelf.

Beweging, geschuifel, een snorkel rolt naar me toe.

Ik hou me stevig vast aan de reling.

De boot hangt ineens vervaarlijk ver naar één kant.

'Walvissen!' Een vrouw krijgt extatisch, klapt met haar handen boven haar hoofd en houdt zich snel weer vast aan de scheepsleuning.

'Ja, jemig nog aan toe, 't is echt waar. Walvissen!' Een man, op slippers en een buik waarin een grootse bierbrouwerij gehuisvest is, bevestigt het gekrijs van de vrouw, alsof ze de beesten voor nijlpaarden aan had kunnen zien. Bijna alle twintig mensen aan boord willen de spectaculaire opvoering van de majestueuze veertig ton wegende dieren meemaken. Staarten worden tegen het wateroppervlak geslagen, lichamen springen hoog boven het water, zwaaien met de vinnen, de boot schudt, gezichten worden natgespetterd. Gelach. Geproest.

Showtime.

Het kind in me danst. Vol vertrouwen bedenik ik dat de walvissen er eerder waren dan de mensen, dat zij de mensen zullen overleven, dat zij uiteindelijk de mens zullen eten, zoals eens Jonas verorberd werd. Jonas, die weigerde te gehoorzamen. De mens zal ten onder gaan, de natuur zal zich aanpassen.

De walvis was toentertijd te goed door Jonas weer uit te spugen.

Het kind in mij huivert en ik leg mijn handen op mijn buik, voel hoe het zich naar de palmen van mijn handen begeeft.

Koestering, vertrouwen.

Daverend applaus, geroep, de leiders van de oceaan zijn de diepte weer ingegaan.

Geratel van een ketting, het anker valt, nog een laatste stuip trekking van de motor en het anker ligt vast.

Stilte.

De boot drijft nu op rimpelloos water, het witte zand van een koraaleiland wordt zichtbaar. Zij die al een duikpak aan hebben springen overboord, snorkelen in het heldere water.

'Trek deze maar aan.' Het bemanningslid overhandigt mij het allergrootste mannenduikpak. 'Deze past je misschien nog wel.' Hij grinnikt als ik even later weer op het bovendeck verschijn.

De vrouw zonder zeebenen ligt te slapen. Via de ladder langs de boot daal ik het water in.

Om me heen hoor ik 'oh's en ah's.'

Vissen.

Koraal.

Het water spiegelt.

Het kind in me is stil, ik wil stil zijn en zwem van de groep weg.

Een paar schildpadden, oranje clownvisjes in paarse en witte anemonen, een zwierende manta ray onder me, bull rays, zeesterren en sponzen en vissen in allerlei kleuren. Warm water, warmer water ...dood verbleekt koraal, warme aarde.

Warm water langs mijn dijbenen in mijn duikpak.

Ik word omhooggehesen en kots de kajuit in. Duikpak uit, diep ademhalen.

De vrouw met de landbenen is wakker geworden en kijkt me streng aan. 'In en uit. In en uit. Puffen!'

Een lied dreint door mijn hoofd: 'I am whaling, I am whaling.'

'Puffen!'

Alsof ik clownvisjes braak die me vervolgens lachend aanstaren, alsof walvissen de boot opnemen en neersmijten, alsof de golven zich naar mijn buik verplaatst hebben.

'Puffen. Goed zo. Het hoofd is er, maar nog geen tentakels. Puffen!'

Het is een schommelboot geworden, mijn hoofd draait, ik braak. Het ruikt naar gebakken pannenkoeken, zeewier, tonijn en fris zout. Het ruikt naar haar zure adem, vermengd met rottende vissen.

Geschreeuw, gehuil, gekrijs.

'En daar zijn de tentakels. Goed gedaan.'

De vrouw legt een meisje tussen mijn borsten.

'Walvissen! Ze zijn er weer.'

De boot helt opnieuw over naar een kant. De vrouw wikkelt mijn baby in handdoeken, trekt mij omhoog, legt het kind in mijn armen en ondersteunt me terwijl we aan dek gaan.

Walvissen liggen horizontaal op het water en staren mij aan.

Een transparante blik.

Een minuut lang.

Zeven walvissen springen uit het water, zwaaien en vertrekken.
De groep feliciteert me. Ik wankel, word gesteund door een bemanningslid en loop weer naar beneden.

Annemoon, zo zal mijn kind heten.

Petronella Catharina woont aan de schitterende oostkust van Tasmanië, waar ze schrijft, wandelt, tuiniert en veel inspiratie vindt. Het verhaal 'De Great Barrier Reef' is een fictief verhaal.

Samen met Willy de Vries-Kuijken schrijft zij de serie 'Fleur en Avril' en is in 2013 deel één onder de titel '2Far' verschenen bij uitgeverij EigenZinnig.

Deel twee, '4Ever', wordt in 2014 gepubliceerd.

Op de website <http://www.fleurenavrill.nl> staan alle gegevens hierover en via <https://www.facebook.com/FleurEnAvril> kun je Fleur en Avril ook volgen.

Hanna – Marjet Maks

Natte sneeuw valt stil op het glazen dak dat de waterkou buiten sluit. Met opgetrokken schouders zit Alies op de rand van het zwembad en staart naar haar langzaam ronddraaiende voeten in het water. Een groepje joelende kinderen speelt met een plastic dolfijn, vlakbij in het ondiepe gedeelte. Hun echo's klinken schel onder het koepeldak. Ze probeert het lawaai te negeren, wat niet lukt. Zeven, acht jaar zijn ze, net als Hanna. Ze sluit haar ogen en hoort Hanna's wanhopig geroep tussen de heldere kinderstemmen.

'Mamma, Mammie.'

Ze wil haar stem graag horen, maar eigenlijk ook niet. Voorzichtig glijdt ze van de rand, tot het water om haar heupen golft. Ze klampt zich vast aan de roestvrijstalen reling en slikt. Met kloppend hart en trillende benen zet ze een paar stappen richting het diepe gedeelte.

'Alsjeblieft, stel je niet aan,' prevelt ze in zichzelf. 'Er kan niks gebeuren hier.'

Haar oren suizen, haar mond voelt droog: 'Ja maar als ...' voert ze inwendig haar strijd en zet nog een stapje. 'Nee, ik kan het niet.' Haastig beweegt ze naar het trapje en trekt zichzelf uit het water. De badmeester knikt vriendelijk naar haar. 'Te druk?' vraagt hij.

'Wilt u misschien zwemles hebben?'

Ze schudt nee. Blijft even staan. Zou hij het begrijpen?

'Kom anders eerder, rond negenen is er nog niemand.'

'Ja, misschien doe ik dat wel.'

Thuis ligt de post op de mat. Nou ja thuis, ze huurt een kamer bij een hospita in Rotterdam. Thuis is in Zwolle, waar Ruud is met de jongens. Ze pakt zijn wekelijkse ansicht uit het stapeltje post dat voor de hospita bestemd is. Naar boven lopend leest ze de krabbels van haar zoons en Ruuds schuine schrift dat zegt: 'Schat, wanneer kom je thuis, we houden van je, liefs.'

Regen druipt langs het raam, verdoofd kijkt ze naar de kale bomen in de levenloze tuinen. Hoe kan ze naar huis, hoe kan ze nog gezellig doen met Otto en Lars.

In de weken na het ongeluk had ze zich aan Ruud vastgeklampt. Maar na de vakantie moest hij weer aan het werk en de jongens weer naar school. In zichzelf gekeerd dwaalde ze door de dag.

Pijn, schuldgevoel, het groeide in haar als een gezwel, tot dat haar volledig had opgeslokt. Ruud praatte op haar in, telkens weer. 'Alsjeblieft! Probeer Hanna te vergeten. Het is jouw schuld niet, het is niemands schuld. We maken een nieuw kind.' Dat deed de deur dicht. Een nieuw kind? In plaats van haar Hanneltje, haar meisje. Ze had er niet meer tegen gekund en was weggegaan. De jongens liet ze achter bij haar moeder, Ruud had zich ondergedompeld in zijn werk.

Vijf maanden geleden was het gebeurd. Maar dagelijks golft het moment in haar terug en beleeft ze het opnieuw. Met de handen voor haar gezicht begint ze schokkend te huilen, tranen druppen tussen haar vingers langs haar kin op haar kraag. Ze werpt zich op het bed en trekt haar knieën tegen haar buik. Alsjeblieft, mag het een pondje minder zijn, schreeuwt haar stem van binnen. Laat me met rust.

Maar ze voelt geen rust en springt overeind. Dit kan zo niet langer, ze moet nieuwe Seresta's gaan halen. Ze kan het niet alleen. Zacht sluipt ze de trap af en draait in de gang het nummer van de huisarts.

Ze mag meteen komen.

'Ik ga je medicatie wat aanpassen, en als ik je mag adviseren? Doe eens wat anders, ga wandelen, zoek een baantje, je straft jezelf met dat dagelijkse gezwem,' zegt de dokter aarzelend.

Ze staart hem blanco aan en neemt dankbaar het doosje pillen aan. Ze kan niet anders. Het water, haar stem, Hanna's laatste schreeuw. Het is een obsessie geworden. Alleen daar, in het water hoort ze haar luid en duidelijk en voelt ze haar nabijheid.

De volgende ochtend is ze vroeg wakker en besluit meteen naar het zwembad te gaan. De poort is net open, de caissière heeft haar jas nog aan. Alies kleedt zich snel uit, het oude wedstrijdbadpak draagt ze al onder haar joggingpak. Met de handdoek om haar schouders staart ze naar het glanzende bad, leeg en rimpelloos ligt het voor haar. Dan beweegt ze zich stijf in de richting van het ondiepe en stapt voorzichtig en met uitgestrekte armen om niet uit te glijden in het water. Ze schuifelt langs de reling over de blauwe tegels naar het diepe deel, bibberend van kou, of is het angst? Ze moet verder. Als ze tot haar middel in het water staat laat ze los. Zet een paar stappen en gaat kopje onder. Chloorwater prikt in haar neus, vult haar mond, ze opent haar ogen in een reflex.

Hanna schreeuwt: 'Mamma.'

Hanna had haar B-diploma al, ze speelde uren in zee, alleen of met haar broertjes. Die keer was Hanna met haar meegezwommen.

'Samen zwemmen we naar de overkant, helemaal naar Engeland, hè mam?' Als een dolfijn zwom ze verrukt om haar heen, haar blonde krullen plakten om haar zonverbrande gezichtje.

Ze dook onder, kwam boven, schreeuwde en verdween weer onder water. Eén minuut, twee minuten, waar bleef Hanna?

Alies dook onder. Telkens opnieuw, maar vond haar niet.

'Een gemene onderstroom moet haar gegrepen hebben,' zei de kustwacht, toen haar dochter twee dagen later, kilometers verder, op het strand was aangespoeld.

Alies komt boven wrijft in haar ogen, watertrappend kijkt ze angstig om zich heen. Ze zag een figuurtje door het water glijden. Met één beweging van haar benen bereikte ze moeiteloos het trapje. Daar, op de hoge duikplank balanceert ze elegant naar het uiterste puntje.

'Hanna,' roept ze geluidloos.

De figuur spreidt haar armen, zweeft door de lucht en verdwijnt in het water.

Onhoorbaar. Geen plons. Enkel cirkelvormige ringen. Die steeds wijder worden, tot ze zacht wegklotsen tegen de randen van het bad. Alies wacht tot ze opnieuw verschijnt maar het water blijft net zo rimpelloos als voor de sprong.

Ze vergeet zichzelf en duikt onder. Met lange slagen zwemt ze naar het diepe. Ze moet hier ergens zijn. Hanna, roept ze in gedachten. Omgeven door een warmere golfstroom, alsof ze door een school vissen zwemt, houdt ze in. Kijkt zoekend om zich heen.

Wanneer ze boven komt, is ze midden in het zwembad.

De badmeester staat aan de kant, met de hengel in de aanslag en roept: 'Mevrouw, gaat het wel? Ik dacht dat u een beginner was.'

'Waar is ze?' roept ze paniekerig, watertrappend.

'Wie?'

'Het kind.'

'Er is niemand anders, nog te vroeg.'

'Maar ik zag haar duidelijk, ze dook van de hoge. Ze was hier.'

'U vergist zich.'

Opeens beseft ze waar ze is. Met haar ervaren schoolslag zwemt ze naar de kant, naar het trapje. Ze zwemt. Na al die maanden zwemt ze weer. De badmeester helpt haar uit het water en reikt haar handdoek aan.

'Alles goed? Er is echt niemand anders, hoor.'

'Ja, ja ik weet het,' ze glimlacht flauwtjes. Het ochtendlicht gluurt door het glazen koepeldak en breekt in het zacht golvende, blauwgroene water. De tegels lijken net grillige vissen die door het transparante bad glijden.

'U bent een ervaren zwemster zie ik, komt u morgen weer?' vraagt de badmeester.

'Morgen? Dat weet ik nog niet,' zegt ze peinzend en dan met een scheef lachje: 'Nee, ik geloof het eigenlijk niet. Morgen ben ik thuis.'

Alies loopt naar het badhokje, het lachje blijft om haar lippen hangen, zachtjes voor zich uit zegt ze: 'En Hanna? Mijn Hannetje? Die is verder gezwommen.'

Het schilderij – Tom Schoonbaert

'Schat, kun je even kijken of hij goed hangt?' Anna staat op een stoel en houdt een groot schilderij vast.

Robert kijkt zijn vrouw geïrriteerd aan. 'Moet je hem nu echt in de slaapkamer hangen? Ik denk dat je vader het schilderij alleen maar gegeven heeft omdat hij weet dat ik het haat.'

'Doe niet zo idioot, help me eens.'

'Ik meen het, soms denk ik dat hij me niet goed genoeg vindt voor je.'

'Zo moet het maar goed zijn dan. Je overdrijft, Robert, ik weet zeker dat hij je best mag,' zucht Anna.

'Misschien, maar ik betwijfel het.'

Anna geeft hem een kus. 'Zo erg kan het niet zijn. Ik moet nu weg, Lisa komt me zo halen. Niet vergeten de kat eten te geven, ik ben zondag terug.'

Hij neemt haar in zijn armen. 'Enkel een kus? Er is tijd voor meer.'

De deurbel gaat en Anna kijkt hem spijtig aan. 'Sorry schat, ik moet weg. Tot zondag!'

Robert zwaait haar uit en brengt de rest van de dag door voor de televisie. Om middernacht gaat hij slapen. Terwijl hij zijn pyjama aandoet, valt zijn blik op het schilderij. Het is een afbeelding van een Vikingschip dat probeert een zware storm te overleven. Reusachtige golven dreigen het naar de bodem van de oceaan te jagen en Robert kan op het dek van het schip elf mannen zien die wanhopig aan de roeiriemen sleuren. *Gedoemd om eeuwig te vechten tegen de zee en nooit meer thuis te komen.* Robert verdrijft die sombere gedachte en kruipt in bed. De kat ligt aan zijn voeten, zoals altijd.

Twee uur later ligt Robert nog altijd klaarwakker in bed. Gefrustreerd besluit hij een glas water te halen in de keuken. *Altijd hetzelfde als Anna er niet is, het bed is te groot en te koud om in slaap te kunnen vallen.* De kat miauwt even verontwaardigd als Robert het bed verlaat. *Jij mist haar duidelijk niet.* Robert staat met een glas in zijn hand in de keuken als hij een harde bons hoort. Hij loopt naar de trap en ziet de kat langs hem heen schieten, alle haren op zijn staart staan overeind. Het dier verdwijnt door het kattenluik in de keuken. Verbaasd loopt Robert de trap op. De geuren van zeewater en rottend hout komen hem tegemoet. Ineens stapt hij in een plas water. *Die rotkat, elke keer pist hij in huis.* Dan pas merkt hij dat het water uit de slaapkamer stroomt, sneller en sneller. Hij hoort een scheurend geluid, zo hard dat hij zijn oren bedekt met zijn handen om het geluid tegen te houden. Een vloedgolf sleurt hem mee en hij belandt aan de voet van de trap. Robert hoort twee stemmen die langzaam dichterbij komen. Versuft kijkt hij op en boven aan de trap ziet hij twee mannen staan.

'Bij Odin, hij lijkt me niet zo geschikt.'

Robert kijkt stomverbaasd naar de twee mannen die nu langzaam de trap afkomen. 'Wat doen jullie hier? Wat gebeurt er?' roept hij, maar ze antwoorden niet.

'We zullen het ermee moeten doen, vrees ik. Hij zal snel genoeg leren hoe hij moet roeien.'

'Waar hebben jullie het over? Luister, ik heb niet veel geld, maar je mag het hebben.'

Robert staart vol ongeloof naar de twee mannen die nu voor hem staan. Ze dragen beiden een wollen broek en een linnen hemd. Hun mantels zijn vastgegespt met een gouden broche, in de vorm van een raaf.

'Hou je kop, een slaaf spreekt pas als hem iets gevraagd wordt.' Ze grijpen Robert vast en sleuren hem naar boven. De vloedgolf is verdwenen en er komt alleen nog een klein stroompje water uit de slaapkamer.

'Slaaf? Wat bedoel je? Laat me los, verdomme!' Robert probeert zich los te trekken maar de ijzeren greep van de mannen is te sterk, hij wordt onvermijdelijk meegesleurd naar de slaapkamer.

De mannen lachen en een zegt: 'Spaar je krachten, je zult ze nodig hebben op de snek. Roeien is een hard beroep, ik ben benieuwd hoe lang jij mee zult gaan.'

Robert verdwijnt schreeuwend en schoppend in de slaapkamer. Opnieuw is er een scheurend geluid te horen. Dan stilte.

'Ik kan niet geloven dat hij weg is.' Anna zit in de woonkamer. Eva, haar moeder, staat naast haar en probeert haar te troosten.

'Die klootzak! Als ik hem vind, dan zal ik hem wel een lesje leren!'

'Sven, let op je woorden!' roept Eva.

Anna begint te huilen en haar moeder kijkt Sven boos aan.

'Het spijt me lieverd, het werd me even teveel. Die smeerlap!'

'Wat heeft de politie gezegd?' vraagt Eva snel.

'Ze hebben alles onderzocht, maar niets gevonden. Ze denken dat Robert gewoon is weggegaan. Ik begrijp niet waarom hij dat zou doen, we houden van elkaar,' zegt Anna.

'Ik heb Robert nooit vertrouwd. Het was een zwakkeling, je vindt nog wel de perfecte man,' zegt Sven.

'Hou ermee op! Doe iets nuttigs en ga kleren halen uit de slaapkamer, Anna gaat met ons mee naar huis.'

Sven loopt naar boven en komt de slaapkamer binnen. Net voorbij de deur ziet hij iets op de grond en hij bukt zich om het beter te bekijken. Vier diepe krassen in het hout lopen van de deur tot aan het schilderij. Hij staat op en kijkt naar het schilderij. Het schip wordt nog altijd bedreigd door de reusachtige golven en de mannen op het dek roeien wanhopig om te overleven. Hij merkt dat er nu twaalf mannen te zien zijn, de achterste roeier draagt een pyjama en heeft een verbaasde uitdrukking op zijn gezicht.

'Sven? Ben je bijna klaar?' roept Eva.

'Ik kom eraan,' zegt Sven. Hij blijft staren naar het schilderij, met een frons op zijn gezicht. *Een man met een pyjama? Die stond toch niet op het schilderij?* Hij draait zich om en loopt naar de kleerkast. Hij pakt een tas van de bovenste schap en stopt er enkele kleren in.

'Kii-ja.'

Sven kijkt verbaasd om zich heen, het geluid van de meeuw klinkt opnieuw, dichtbij. Zijn blik valt op het schilderij, vol ongeloof loopt hij naar de muur. Voor zijn ogen komt de afbeelding tot leven. De golven slaan over het dek, de roeiers trekken wanhopig aan de roeiriemen, het schip danst op de golven, bliksemschichten verlichten de hemel. Sven raakt het schilderij aan en kijkt dan verbaasd naar zijn hand. *Water? Wat is hier aan de hand?* Een felle windstoot komt uit het schilderij en hij ruikt zilt water. Nu hoort hij wanhoopskreten die van het schip komen, gevolgd door zweepslagen. Hij kijkt naar het schip en ziet de man in de pyjama over het dek lopen, achtervolgd door twee zeelieden. De man springt en verdwijnt in het water. Sven deinst achteruit op het moment dat er water uit het schilderij de slaapkamer binnenstroomt.

'Zeg, hoe lang moet dat nog duren? Kan je dan niets alleen?'

De stem van Eva komt de trappen op, maar Sven hoort de woorden nauwelijks, hij kijkt gefascineerd naar een hand die uit het schilderij komt. Langzaam volgt een schouder en een hoofd.

'Robert?' vraagt Sven aarzelend.

Robert hangt half uit het schilderij en probeert zich eruit te duwen. Twee armen klemmen zich vast om zijn borst en trekken hem terug de afbeelding in. Robert steekt een hand uit naar Sven. 'Help me, alsjeblieft!' roept hij.

Sven aarzelt even maar grijpt dan de uitgestoken hand vast. 'Hou vol!' Hij trekt met al zijn krachten maar langzaam verdwijnt Robert terug het schilderij in, Sven met zich meetrekkend.

'Zwemmen, snel!' Sven dobert op de golven van de woeste oceaan. Een man met een helm op duwt hem in de rug en gebaart naar het schip dat even verder op de golven danst.

'Wat? Waar?' Ongelovig kijkt hij om zich heen, de slaapkamer is verdwenen en hij ziet enkel de oceaan en het schip. Robert klimt terug aan boord, met gebogen hoofd.

'ABSISTO.' Een oorverdovende kreet schiet door de hemel. Een draaikolk ontstaat net onder Sven en hij wordt meegezogen, terug onder water. Zijn longen staan op barsten als eindelijk hij op de grond valt. Snakkend naar adem ligt hij enkele minuten op de vloer van de slaapkamer, tot een koude stem sist: 'Idioot, ik had je in het schilderij moeten achterlaten.'

'Wat was dat?' hijgt Sven.

'Denk je misschien dat je de enige was die dat stomme huwelijk niet zag zitten? Ik heb er tenminste iets aan gedaan, niet enkel erover geklaagd, zoals jij.' Eva staat naast het schilderij en neemt een mes uit haar broekzak.

'Mama, papa? Alles in orde?'

'Als je hier iets over zegt tegen haar, dan zal het je berouwen. Ik heb nog genoeg schilderijen en veel ergere dan deze, begrepen?' Eva kijkt hem kil aan en haalt dan met het mes uit naar het schilderij. Het doek scheurt in twee en even kan Sven nog het water ruiken, hoort hij gegil.

'Natuurlijk, schat,' roept Eva, 'we komen eraan.'

Adrenaline en nicotine – Jacqueline Servais

Verslaafd ben ik. Niet aan heroïne of iets dergelijks, maar aan normaal verkrijgbare nicotine die verpakt en verstoppt in sigaretten op iedere straathoek te koop is. Nu zit ik zonder. Iets ergers kan ik mij niet voorstellen want vanaf volgend jaar, kun je in dit land geen legale tabaksartikelen meer kopen. Ik moet! Ik zal, ik word wanhopig. Zoekend kijk ik om mij heen en inderdaad, nergens meer iets van een kiosk of zo te zien. Men bereidt zich erop voor.

Gék word ik hiervan, want hoe moet dat nou in de toekomst? Naar een ontwenningskliniek? Dacht het even niet.

In plaats van dat ik mij even ontspan, tegen mezelf zeg dat ik nu helemaal niet wil roken, zit ik me op te fokken totdat ik hyper ben en juist een sigaret wil om mijn ademhaling onder controle te brengen.

Een reclamebord met een onbelangrijke tekst trekt mijn aandacht. Onder de oranje met groene tekst staat links van het midden een rokende sigaret. Als een magneet word ik er naartoe gezogen, ik heb geen eigen wil meer en ik laat mijn vriendin in deze, voor ons onbekende stad, helemaal alleen zonder een woord te zeggen. Niets is meer belangrijker dan dat ene: ik moet een hijs. Ik loop naar dat bord.

Een goed onderhouden deur staat op een kier en ik vermoed dat ik daar naar binnen kan om mijn dagelijkse portie nicotine te kopen. Dat is net zoals bij pijnstillers, je moet een bepaalde spiegel opbouwen. Bij nicotine ook. Mijn bloedspiegel is te laag, mijn vingers trillen.

Achter de deur is een kleine, donkere hal met aan het einde een dof geborstelde, roestvrijstalen deur waar een spaarlamp boven brandt. Zodra ik daar ben, zie ik een rij knopjes naast de deuren die het geheel completeren en ik denk dat er een lift zal komen als ik op een knopje druk. Ik waag het erop, ik moet een hijs nicotine. Een mens moet soms een risico nemen om zijn doel te bereiken.

Even later gaan de liftdeuren tergend langzaam en geluidloos open en ik zie een camera in de linker bovenhoek hangen. Die interesseert mij niet, ik heb niets te verbergen en ik beken gewoon dat ik niet beter ben dan een junk.

Als de lift aangekomen is, ik weet niet op welke verdieping, schuiven de deuren weer open en kom ik in een keurige hal met dikke, donkerrode vloerbedekking die alle geluiden absorbeert. Ik hoor niets en ik zie geen mens, ik ben alleen.

Vermoedelijk ligt achter de hoek in de volgende gang, toch wel iets. Al weet ik bij God niet wat me daar boven het hoofd hangt. Ik hoef alleen een pakje peuken en daarna ben ik hier weg. Te beklemmend hier.

Na die hoek zie ik tien meter verder eindelijk een deur die ik kan openen en tot mijn verbazing zitten daar drie knapen van Oosterse komaf, een jaar of zestien jong met een lendendoek om op een houten saunabankje. Ze kijken me vreemd aan.

Dit had ik niet verwacht, ik ben op zoek naar een illegale sigarettenverkoper en niet naar bijna blote mannen. Het is een grote ruimte ontdek ik snel, want er grenst ook een sauna en een doucheruimte aan. Ik vind het steeds vreemder worden en ik vertrouw het helemaal niet meer, ik wil weg.

Mijn nicotinedrang is vervangen door een vluchtdrang en mijn adrenaline bereikt tophoogten. Ik heb veel over voor een hijs, maar niet alles. Het zweet staat op mijn neus en voorhoofd. Terwijl ik me wil omdraaien om dan maar zonder iets te vertrekken, merk ik dat een breed glimlachende man, keurig in kostuum en stropdas gekleed, de weg verspert. Ik vraag hem de weg naar de uitgang.

'Nee, dat kan nu niet meer. Zodra je eenmaal binnen bent, kun je niet meer zomaar weg. Je wilt toch een pakje sigaretten kopen? Dan ben je hier aan het goede adres, maar voor niks gaat de zon op.'

'Natuurlijk gaat dat niet voor niks,' snauw ik lichtelijk ongeduldig, 'maar ik denk toch dat ik liever wegga. Mijn vriendin wacht op me en ik ben al zolang weg. Verkoop me een pakje peuken, ik betaal en ik ben verdwenen.'

'Nee, nu zul je het hele ritueel moeten doorlopen, er is geen ontkomen meer aan. Eerst moet je je uitkleden, daarna onder de douche en in de sauna zodat je goed schoon bent. Daarna zul krijg je de beloning.'

Helemaal uit mijn doen protesteer ik, maar ik kom er blijkbaar niet onderuit om mee te gaan in dit belachelijke spel. De man draait zich om en verdwijnt achter een deur. Ik vermoed dat overal camera's hangen en ik ben nu wel op mijn hoede bij elke beweging die ik doe.

Hier doe ik niet aan mee. Ik wil zo snel mogelijk weg uit dit akelig hol. Dit verwacht je toch niet midden in een stad van betekenis? Ik zie geen enkel gekleed mens. De drie jongens zitten nog op een rijtje op het bankje. Ze kijken zielig, maar ook glimlachend. In hun lendendoekjes. Waanzinnig. Het zijn toch geen slaven of lijfeigenen?

Plotseling zie ik uit het niets, dat kan natuurlijk nooit, hij zal uit een deur zijn gekomen, een man lopen die waarschijnlijk de lift wil nemen, in ieder geval stopt hij voor de roestvrij stalen deuren. Als hij daar kan staan, kan ik dat ook. Ik doe alsof ik van niets weet. Ik loop gewoon naar hem toe en wacht samen met hem op die verdomde lift die mijn vluchtweg is geworden. Samen met hem sta ik voor de lift en wacht totdat de deuren opengaan.

'Was het goed?' vraagt de man.

Ik heb geen benul waar hij het over heeft maar zeg, ietwat vreemd en met trillende stem: 'Ja, geweldig. Maar ik heb nog steeds geen sigaretten.'

Met zijn opgezweepte testosteronogen waar het zaad bijna uitspuit, bekijkt hij mij glimlachend en wrijft over zijn kruis. Verstijfd van schrik, met een rode blos die ik via mijn hals naar mijn gezicht voel kruipen, probeer ik om niet naar hem te kijken.

Ik schrik me kapot. Wat is dát nou voor reactie, vraag ik mezelf af. Dit is toch geen normale situatie? Voor de zekerheid knijp ik eens in mijn arm en dat voel ik.

De man kijkt dromerig voor zich uit terwijl we de lift ingaan. Ik begrijp hier niets van. Het angstkippenvel kruipt vrij snel over mijn armen omhoog, de haartjes staan op een vluchtpoging. Mijn beenspieren bereid ik erop voor om, zodra zich ook maar één minikans voordoet, een dusdanige sprint in te zetten zodat geen mens me kan bijhouden. Zijn ze daar nou helemaal van de pot gerukt? Het lijkt erop.

Nergens zie ik een knopje om die lift te bedienen. Vier dofglimmende liftwanden, ik kan mijzelf niet eens in een spiegel bekijken zoals bij een normale lift. De lift komt in beweging, maar de wanden ook.

Ze komen op me af, steeds dichterbij. Dichterbij, ik voel ze, ze raken me aan en de lift gaat omhoog en omhoog, hoger en hoger totdat het onwaarschijnlijk wordt. Opgesloten en omsloten door vier wanden die klemmen beklemmen harder klemmen ik krijg geen adem geen lucht, ik stik, ik ga dood.

Glimlachend kijkt de man me aan. 'Ja,' kan hij er nog amper uitgeperst krijgen, want hij stikt ook, 'dat krijg je uiteindelijk van roken. Je gaat er kapot aan.'

Bij het laatste woord zie ik dat zijn borstkas helemaal wordt ingedrukt en dat hij geperst en geplat, bloedend uit elkaar springt. Zijn botsplinters springen in het rond.

Ineens krijg ik bewegingsruimte, de deuren gaan open en ik zie aan het einde van de gang mensen op straat lopen. Ik maak dat ik hier wegkom. Nee, voor mij geen peuk.

Waarachtigheid – Erik van Ophoven

Hij was de nachtmerrie voor elke leurende verkoper. En daar was hij trots op. Ze hadden het eerst niet in de gaten als ze hem aanspraken, want vriendelijk veerde hij mee. Dat was de sport. Of het nu ging om Jehova of om een energie-boer, hij leek één en al interesse. Liet ze eerst hun verhaal vertellen. Hij knikte en glimlachte, vriendelijk en voorkomend. Daarna voerde hij de druk wat op. Begon vragen te stellen. Vragen die leken op koopsignalen, ja hij wist precies hoe het werkte. Hij meende vaak de hoop al te zien. Maar dan werden zijn vragen steeds lastiger, prikkelender, kwamen de tegenwerpingen. En als hij dan goed op stoom was, dan opende hij de eindfase: er op en er over! Hij vertelde dan dat hij wist hoe het werkte, hoe verkopers eerst vriendelijk iemand naar binnen hengelden, slijmerig goed 'aansloten' en daarna met het eigenlijke verhaal kwamen. Dachten ze nou echt dat hij zo'n sufferd was die ze konden inpakken? Was dat nou waarachtigheid, was dat nou respect? Tegen die tijd hadden ze hun conclusie wel getrokken; en hij genoot er elke keer van. Ieder zijn hobby en dit was de zijne.

Zijn vrouw vond het verschrikkelijk. Ze had een paar keer naast hem gestaan terwijl het gebeurde.

'Dat kun je niet maken,' had ze tegen hem gezegd.

'Waarom niet,' had hij geantwoord, 'zij beginnen toch het gesprek? Ik spiegel wat zij doen, en vraag alleen maar of het echt is en respectvol. Dat mag toch?' Zij zag het anders, zoals ze zoveel anders zag. Mooi, dan ging ze toch niet meer mee met hem de stad in. Na 37 jaar huwelijk kon hij haar steeds meer missen. Graag zelfs.

Kijk daar stonden er weer een paar. Wat was het dit keer? Weer een energie-boer of een tijdschrift? Nee, wat stond er nou op die shirtjes? Offer-voor-onmacht. Nooit van gehoord.

'Zou u mij willen helpen, mijnheer?' vroeg ze vriendelijk.

Kijk, dat was een klassieker. Je vraagt of iemand je wil helpen. Mensen zeggen daarop zelden nee, want iedereen wil wel helpen. Ze lachte er heel vriendelijk bij. Eerlijk is eerlijk, dat deed ze goed. Alleen die kleren! Dat shirtje liet wel heel veel decolleté zien, dat was toch niet de uitstraling die een professionele organisatie wilde hebben. Daar kon hij dan zo meteen ook nog iets over zeggen.

'Nou ik weet het niet, ik heb het eigenlijk best wel druk vandaag.'

'Ja, het zijn drukke dagen zo net voor het begin van de zomervakantie,' antwoordde ze vrolijk.

Mooi, het 'aansluiten' was begonnen.

'Inderdaad, maar zeg het eens, wat is je vraag?'

Ze vertelde een indringend verhaal over zwerfkinderen, een verhaal dat echt binnen kwam. Ze vertelde het met schijnbare betrokkenheid, verdrietig uit haar mooie ogen kijkend, het was een vaardige verkoopster. Het leek bijna alsof ze echt met die kinderen begaan was en er niet stond om voor elke binnengehaalde klant dertig euro te beuren.

'Kent u offer-voor-onmacht?'

'Nee, nog nooit van gehoord.'

'Nou dat verbaast me niet want we bestaan nog maar net een jaar,' zei ze. 'We zijn de snelst groeiende ideële organisatie ter wereld. Wij, meisjes en ook jongens, geven inmiddels al in twintig landen ons offer.'

Over dit antwoord moest hij even nadenken. Wat was dit voor nieuwe tactiek? Neutraal vragen stellen leek hem nu even het beste.

'Jullie geven een offer?'

'Ja inderdaad,' sprak ze, en hij zag dat de echte vraag er nu uit zou komen, 'we geven ons als offer voor het goede doel?'

Ze had het voor elkaar, hij was volledig uit het veld geslagen. Dit was nog geen enkele verkoper gelukt.

'Jullie geven jezelf?'

'Ja, we gaan voor honderdvijftig euro naar bed met een donateur, voor de zwerfkinderen: offer-voor-onmacht.' Ze vertelde het hem met een blijmoedige vanzelfsprekendheid die hem totaal van zijn stuk bracht.

'Dus, je bedoelt dat, nou dus, eigenlijk zeg je,' hakte hij in een krampachtige poging om de lead in het gesprek weer te pakken.

'Ja, dat is inderdaad het concept. Maar als u liever,' ze bekeek hem nog even van boven naar beneden, 'nou ja, ik bedoel ik heb ook mannelijke collega's.'

'Je denkt toch niet dat ik,' riep hij fel, maar brak zijn zin halverwege af. Wat gebeurde er?

'Nee sorry, maar het had natuurlijk gekund. Maar als u nou geen klik met *mij* heeft dan kan ik misschien vragen of één van mijn collega's..?'

Ze praatte ontspannen door, hij kreeg nog maar flarden mee. Iets over de mobiele containerwoning om de hoek. Dat er ook een achterdeur was voor mensen die niet in beeld wilden. Dat het om honderdvijftig euro ging. Dat ze echt honderd procent ideëel waren, dus dat die honderdvijftig euro volledig naar de zwerfkinderen ging. Dat hij ook mocht pinnen... bla bla bla... en toen was hij volledig los gegaan. Had haar verteld over respect, over grenzen, over normen waarmee een samenleving functioneerde. Over hoe ver je kon gaan, en waar gewoon keiharde grenzen lagen. Heel duidelijk.

Ze was geschrokken. Had hem niet willen beledigen of shockeren. Iedereen had natuurlijk zijn eigen waarden en grenzen. En iedereen had zijn eigen waarachtigheid, zijn eigen oprechte drijfveren. Dat laatste was zeker waar, en zo hadden ze uiteindelijk afscheid van elkaar genomen.

'Waarom heb jij honderdvijftig euro gedoneerd aan offer-voor-onmacht, voor zwerfkinderen?' riep zijn vrouw een week later vanachter de computer.

'Nou schat, weet je hoe erg...'

Bevroren tranen – Roely Bakker

De eerste helft van november was erg zacht, daarna sloeg het weer in één keer om. De wind verhuisde naar het noordoosten en blies koude, vochtige lucht naar deze streek. De ene sneeuwbus joeg de andere op.

De parkeerplaats naast de supermarkt is bedekt met een vieze sneeuwprut. Ik houd met kunst- en vliegwerk mijn volle winkelwagen op het rechte spoor. Mijn voeten voel ik niet meer. Waarom ben ik niet zo verstandig geweest om vanmorgen mijn gevoerde winterlaarzen in de auto te zetten. Nu loop ik hier op chique pumps. Het is een wonder dat ik overeind blijf op die dingen. Helaas is niet iedereen zo gelukkig. Verderop glijdt een vrouw onder het slaken van een luide kreet tegen de vlakke. Mopperend staat ze op. Zo te zien heeft ze niets gebroken, want ze probeert driftig de vieze prut van haar jas te vegen.

Als ik vlak bij de plaats ben waar de karretjes geparkeerd worden, hoor ik achter me iemand roepen.

'Oh, pas op! Ik houd het ding niet meer!'

Wanneer ik me omdraai kan ik nog net een zwaar beladen winkelwagen tegen houden.

'Gelukkig, niets gebeurt. Bedankt.' De opluchting klinkt duidelijk door in de stem van de vrouw.

Ik kijk op. 'Geen dank, hoor.' Dan kijk ik wat beter. Is dat niet...? Dat is toch...?

'Diny?'

'Suusje?'

Gedurende een ogenblik staren we elkaar aan. Dan beginnen we tegelijk te praten.

'Dat is lang geleden. Zeker wel een jaar of vijftien, niet?'

'Heb je tijd voor een bakje? Even bijpraten?' vraag ik.

'Ja gezellig. Hier om de hoek dan maar. Ga maar vast. Het heeft geen zin om hier in de kou te blijven staan. Ik zet de boodschappen in de auto en dan zie ik je daar.'

Terwijl ik op Diny wacht, gaan mijn gedachten terug in de tijd. Ik zie mezelf als klein hummeltje, aan de hand van mam op het schoolplein staan. Ik was net vier geworden en mocht naar school. Al die kinderen die door elkaar krioelden, griezelden me toe. Ik hield de hand van mam stevig vast.

De juf was lief. Ze zei dat iedereen blij was dat Suusje nu ook op school kwam.

'Dan moeten we maar een mooi plaatsje voor je kiezen,' opperde ze.

Een meisje met twee Pippie-Langkous-staartjes in het haar stak de vinger op.

Juf Lenie, hier is een stoeltje leeg. Mag ze naast mij zitten?'

Zo maakte ik kennis met Diny.

Diny, die een half jaar ouder was en al aardig wegwijs was op school, nam me op sleeptouw. Zo bleef het de volgende jaren. Diny wilde juffrouw worden, dus ik besloot dat ik dat ook wilde.

Ik heb er nooit spijt van gehad. Tegenwoordig ben ik directeur van een grote scholengemeenschap. Het heeft me bloed, zweet en tranen gekost om alle papieren te halen maar het was de moeite waard. Ik voel me er als een vis in het water.

Af en toe kijk ik door de beslagen ruiten. De passanten gaan als grijze schimmen voorbij. Na een klein kwartiertje gaat de deur open. Met een koude windvlaag komt Diny het cafeetje binnen.

'Het is hier heel wat beter dan buiten. Snertweer hè? Wat verveelt dat gauw. Een beetje winter vind ik niet erg maar van dit grijze weer krijg ik de kriebels.' Ze ploft op een stoel neer. Even later zitten we beiden achter een grote beker chocolademelk. Met slagroom. Een scheutje rum erin hebben we afgeslagen.

'Dat ik jou hier nu tref. Wat toevallig. Ik kan het nog niet geloven. Woon je hier in de buurt?' vraagt Diny.

'Ja,' antwoord ik, 'alweer bijna tien jaar. Wat gaat de tijd snel. Het lijkt zo kort geleden dat we samen naar school gingen.'
We halen allerlei herinneringen op.
Hoe zou het met die en die zijn?
En juffrouw De Vries? Wat was ze streng.
Weet je nog, onze eerste danses? Wat waren we bang om een muurbloempje te zijn.
Achteraf zorgen om niets, we bleken aardig in de markt te liggen.

'Hoe heette die jongen ook al weer, die met zoveel puistjes. Hij wilde zo graag verkering met jou.'

'Wim?'

'Ja. Wim, die is voetballer geworden.'

'Maar jij won de hoofdprijs,' zeg ik lachend, 'Paul van de dokter. Alle vriendinnen waren jaloers op je.'

In gedachten zie ik Paul voor me. De knapste jongen van het dorp en ook heel aardig. Diny mocht er trouwens ook zijn. Ze vormden een bijzonder mooi paar op hun trouwdag. Over het feest, een ouderwetse bruiloft, waarbij driekwart van het dorp aanwezig was, werd nog weken nagepraat.

Vanzelfsprekend is het contact tussen ons toen minder geworden, maar ik was altijd welk bij Diny en Paul. Toen er kinderen kwamen heb ik geregeld opgepast. Wat kon ik genieten van de streken van de beide meisjes.

'De meisjes,' vraag ik, 'al stevig aan het puberen zeker?'

Er glijdt een schaduw over Diny's gezicht. 'Dat weet ik niet. Ik zie ze niet meer.'

Ik kijk haar verbaasd aan.

'Dat was een voorwaarde voor de scheiding. Ik heb Paul moeten beloven om geen contact met de meisjes te hebben. Ik ben compleet uit hun leven verdwenen. Kijk niet zo geschokt. Eigenlijk heb ik nu twee 'plan 'kinderen.' De glimlach bereikt haar ogen niet.

'Plan kinderen?'

'Je weet wel. Eens per jaar krijg ik een foto en een verslagje over het wel en wee van de meisjes.'

'Maar, waarom?'

'Ach, eigenlijk had Paul er niet eens moeite mee dat ik wilde scheiden. Het was het feit dat ik bij hem weg ging om Jos.'

'Jos...?'

'Ik heb Jos leren kennen toen ik voor een kleine ingreep in het ziekenhuis was opgenomen.'

'Dat kan ik me nog herinneren, maar Jos kan ik me niet voor de geest halen.'

'Ik veronderstel dat jij die niet hebt ontmoet. We waren de eerste tijd erg discreet.'

Ja, denk ik, nu weet ik het weer. Toen is de verwijdering tussen ons ontstaan. Elke keer als afspreken wilde, had Diny het druk of was ze moe.

Ik had mezelf aangepraat dat het geen wonder was. Niet honderd procent fit, twee kleine kinderen. Wie zou niet moe zijn? Maar ik werd buitengesloten. Het deed me pijn, ik voelde me in de steek gelaten.

Van ellende besloot ik het roer om te gooien. Ik vertelde mijn ouders dat ik hogerop wilde en dat daar in het dorp geen kans op was. Daarom solliciteerde ik op een baan ver uit de buurt. Nadat ik werd aangenomen ben ik met stille trom uit het dorp vertrokken. Als Diny mijn adres had willen hebben, had ze het destijds aan mijn ouders kunnen vragen.

Wat was ik eenzaam en alleen in een vreemde stad. Langzamerhand heb ik mijn leven echter weer op de rails gekregen. Nu heb ik een stel goede vrienden en aardige collega's. De oude pijn komt weer boven.

'Waarom zei je er niets over? Vertrouwde je me dan zo weinig?' wil ik weten.

'Ach kind,' ze zucht, 'ik vertrouwde mezelf niet eens. De eerste tijd mocht geen mens het weten. Ik wilde het niet maar het was sterker dan ik. Je moet niet denken dat ik er niet tegen gevochten heb. Je kinderen achterlaten is verschrikkelijk moeilijk. Maar het gevoel, de liefde voor Jos was zo intens dat ik die niet kon missen. Toen ik eenmaal de keuze

had gemaakt, kwam alles in een stroomversnelling. Van de ene op de andere dag ben ik bij Jos ingetrokken. Weg uit het dorp, weg van alles wat me daar dierbaar was. Jij was net aan een nieuwe baan begonnen. Ik had geen adres van je gekregen. Wat kon ik anders dan denken dat je ook achter Paul stond. Pas veel later heb ik begrepen dat je van niets wist. Ik heb nog naar je ouders geschreven om je adres te vragen. De brief kwam onbestelbaar terug. Ze woonden er niet meer.'

Er verschijnen rode vlekken in haar hals. Dat gebeurde vroeger ook altijd als ze zenuwachtig was. Ik begrijp niet waarom Paul zo hardvochtig was om Diny het contact met de kinderen te verbieden. Het leek me een verstandige vent.

'Tjonge, wat een ellende,' verzucht ik.

'En jij? Hoe is het jou vergaan? Getrouwd? Kinderen?' vraagt Diny.

'Ik ben nog steeds alleen. Getrouwd met het werk, zegt men. Dat is niet waar. Ik zou best een relatie willen. Ik heb alleen de ware nog niet ontmoet.'

'Ik dacht dat het wel wat worden zou met jou en Nico, de vriend van Paul. Jullie waren toch een tijdje heel hecht?'

'Kalverliefde. Nadat ik vertrok naar de stad was het snel voorbij.'

Diny knikt. 'Kom je nog wel eens in het dorp?'

Ik schud het hoofd. 'Nu mijn ouders zijn overleden, is er niets meer dat me daar trekt.'

'Raar is dat toch,' vindt Diny, 'er liggen zoveel herinneringen maar ik kom er ook nooit meer. Alle vrienden die ik er had, zijn bevriend gebleven met Paul. Niet een van hen heeft mijn kant gekozen.' Ik hoor bitterheid in haar stem. 'Jos en ik wonen nu in een boerderijtje net buiten de stad. Het is gek. Het dorp was me te bekrompen, maar in de stad kon ik ook niet aarden. Wat zit een mens soms vreemd in elkaar.'

'Ik heb het goed naar mijn zin hier in de stad. Ik woon in een mooi, ruim huis in dat nieuwe plan. Nu ja, nieuw. Het staat er al weer jaar of wat. Je weet wel, aan het water.'

'Dat lijkt me ook aardig wonen, maar ik moet ruimte om heen hebben. Ik geniet elke morgen van fluiten van de vogels. Veel mooier toch dan het geraas van het verkeer?' Ze kijkt op haar horloge. 'Ik zou Jos om vier uur bij het ziekenhuis oppikken. Ik heb gebeld en hier afgesproken dan kunnen jullie kennismaken.'

Als de deur opengaat, kijken we allebei automatisch die kant op. In de deuropening staat een knappe vrouw. Zo'n vrouw waar mannen met waardering en vrouwen met afgunst naar kijken. Ze tuurt het vertrek rond. Dan stapt ze op ons tafeltje af en Diny staat op. 'Ha, lieverd, je bent er al. Ik zei net tegen Suus, dat we hier hadden afgesproken.' Ze draait zich naar mij om, 'Suus, dit is Jos. Mijn steun en toeverlaat.'

De wereld om me heen verandert in een carrousel. Alles draait en draait.

'Hoofd omlaag!' Krachtige handen drukken mijn hoofd tussen mijn knieën.

Voorzichtig kom ik overeind.

'Gaat het weer?' Ze heeft een vriendelijke stem.

'Ik uh, ja...,' hoor ik mezelf stamelen.

De wereld komt tot rust maar ziet er volslagen anders uit.

Ik moet hier weg, want ik voel een brandende afgunst.

Het maakt niet uit wat ze van me denken.

Ik grijp mijn jas en loop zo snel mijn voeten me kunnen dragen, de deur uit.

Het is een wonder dat ik zonder ongelukken de parkeerplaats bereik.

In de veilige beslotenheid van mijn 'Ka' laat ik ze komen. De tranen. Ze spoelen de pijn en het verdriet, die ik jaren verdrongen heb, weg.

Met grote helderheid weet ik dat het niet de warmte en gezelligheid van het knusse gezinnetje was, waarvan ik me buitengesloten voelde.

Nee. Het was Diny, die ik miste.

Diny, die onze vriendschap liet doodbloeden.

Diny, van wie ik, dat besef ik nu pas, meer gehouden heb, dan van mijzelf.

Dikke sneeuwvlokken glijden als bevroren tranen langs de weerspiegeling van mijn gezicht in de voorruit.

Zes keer 120 woorden – Hay van den Munckhof

Zes zeer korte verhalen, slechts 120 woorden. In 2011, 2012 en 2013 gepubliceerd op de website 120w.nl.

INTERSTELLAIRE BAGAGE

Waar dat sterrenwezen Nederlands leerde, is mij een raadsel. Als ik ooit de kans krijg, vraag ik het aan Stephen Hawking.

'Drie dingen mag je meenemen. Je krijgt één minuut,' verklaarde het schepsel en richtte iets op mij dat ik absoluut niet vertrouwde.

Razendsnel dacht ik na. Mijn smartphone? Nee, zinloos zonder bereik.

Een E-reader? Natuurlijk. Onlangs had ik een hele bibliotheek illegaal gedownload. Dan mijn laptop en... reserveschoenen zijn in een afgelegen sterrenstelsel ook nooit weg. Ik had ze net voordat mijn minuut om was.

'Vreemd,' zei het wezen toen we loodrecht omhoogschoten. 'De vorige koos drie heel andere dingen.'

Ik draaide me om en zag een glimlachende Papoea die zijn vrouw omarmde. Hun twee kinderen zwaaiden naar mij.

AJAK(KE)S

Snel scheur ik het papier van oma's pakje. Er zit iets groots en zachts in. Oma volgt al mijn bewegingen. Haar ogen glinsteren.

'Ik heb het nagevraagd,' zegt ze. 'Stel je voor dat er per ongeluk PSV of Feyenoord op had gestaan. Dat kan natuurlijk niet.'

'Ajakkes,' roep ik vol afschuw als ik de trui omhooghoud. Hij is spierwit en zowel op de borst als op de rug staat met knalrode koeienletters 'AJAKS'.

'Precies,' zegt oma, 'iedereen weet dat jij een grote Ajax-fan bent. Nou, ik ben toevallig een grote breifan. Komt dat niet mooi uit?'

Zwakjes knik ik. Wat moet ik anders? Maar het allerergste moet nog komen...

'Doe hem eens aan,' zegt oma. Ze pakt haar camera.

OVER DE STREEP

De finish zou na zonsondergang verlicht worden. Zo stond het in de reglementen. Ik concentreerde mij dus op de heldere, pulserende vlek aan de horizon.

Mijn vermoeidheid viel van me af. Bij een val was ik mijn muts en een handschoen kwijtgeraakt. Dat liet mij nu onverschillig, net als de pijn in mijn kuit, waar de schaats van een concurrent door mijn vlees gesneden had. Zwoegen was niet langer nodig. Met een glimlach zweefde ik over het ijs.

Het licht werd feller en omhulde mij ten slotte geheel. Ik richtte mij op en zag tot mijn verbazing slechts één man bij de finish.

Hoofdschuddend keek Petrus me aan. 'Dacht je nu echt dat we in de hemel een ijsbaan hebben?'

FYRA

Het gezicht van de conducteur is asgrauw. Dikke zweetdruppels parelen op zijn voorhoofd. Rijdt onze trein misschien écht steeds sneller? Gealarmeerd sta ik op en volg de conducteur naar de cabine van de machinist.

'De remmen blijven weigeren!' roept de machinist. 'Straks krijgen we een scherpe bocht! Dat redden we nooit.'

De noodrem ... denk ik in een flits. Ik sprint naar de voorste coupé en stort mij over een dikke vrouw heen om de rode hendel op tijd te bereiken.

Een schelle kreet weerklinkt.

'Piet, blijf je op zolder wonen? Het eten wordt koud!'

Met een diepe zucht zet ik de juiste schakelaar in de nulstand. Net voordat hij uit de rails zal vliegen, komt mijn Fyra piepend tot stilstand.

EEN HOGE PRIJS

Steunend op mijn ellebogen richt ik mijn camera op de kikker. Een tinkelend geluidje trekt mijn aandacht. Voor mij, op een waterlelieblad, lacht een betoverend wezentje mij toe.

Als mijn camera klikt, vliegt zij luid zoemend weg, haar fluorescerende vleugeltjes glinsterend als diamanten.

Na die dag spookt het feetje door mijn dromen en beheerst het mijn leven. Ten einde raad bezoek ik met mijn foto de plaatselijke heks.

'Alles heb ik over voor de spreuk die haar menselijke afmetingen geeft.'

De heks grijnst. 'Voor die prijs is enkel het tegenovergestelde mogelijk.'

Vol verwachting land ik naast haar op het blad. In paniek zoeft zij weg. Ik kijk recht in de ogen van de kikker. Een tong schiet op mij af.

RESET

's Morgens drink ik sterke koffie. Zo verdrijf ik de demonen, die achter mij aan, al wervelend en temerig fluisterend, de trap afgedaald zijn.

Halverwege de morgen worden de eerste bressen geslagen. Dan voel ik ze, zoals al die andere dagen, aan de randen van mijn ik knagen.

'Ho,' roep ik keihard. Niet dat het helpt, maar Reset, mijn twaalfjarige setter, schiet overeind en jankt als een afgekeurde brandweersirene. Dat helpt wel.

Ik lijn Reset aan en loop met hem naar het park. Ze volgen me niet. Waarom zouden ze ook? Vroeg of laat kom ik terug.

Als Reset 's avonds in slaap valt, komen ze me halen. Ik verzet mij niet. Al mijn kracht heb ik nodig. Voor morgen.